

ŠAMPON ZA LICE I V EPUT

NASIM
PRIJATELJIMA
2014/1
BROJ 52

ISUSOVAČKA RAZBORITOST I LUDOST	4
SV. JOSIP PIGNATELLI - ŽIVOT ZA „NOVU“ DRUŽBU	7
NAŠI SVECI: FABER I ANCHIETA	9
ZOV ZOVE	13
VELIKI PERICA	14
ČUDNOVATI NEPRIJATELJ	17
DUH. VJEŽBE ZA PRAVNIKE, SUCE...	20
KOD NAŠE MAJKE- MARIJA BISTRICA	22
TRIJUMP PALME	23
NAŠI SLAVLJENICI	24
NOVA IZDANJA	26
NAŠI POKOJNICI	27
MOLITVA U OLUJI	31

IGNACIJEV PUT INFORMATIVNI LIST ZA PRIJATELJE DRUŽBE ISUSOVE

ISSN 1331-8500 1/2014 broj 52 godina XXVIII

Izдавач: Provincijalat Hrvatske pokrajine Družbe Isusove, Palmotićeva 31, HR 10 000 ZAGREB, p.p. 669

Glavni i odgovorni urednici: Stjepan Harjač

Uredničko vijeće: Bojan Bijelić, Branko Čagelji, Hrvoje Juko, Stanko Perica Urednik: Hrvoje Juko

ignacijev.put@gmail.com www.ffdi.hr/ignacijev-put

Svoje dobrovoljne priloge možete slati na račun:

"Hrvatska pokrajina Družbe Isusove (za IP)", Zagrebačka banka, 2360000-111576399

Dragi naši prijatelji i dobročinitelji, poštovani čitatelji Ignacijeva puta

U rukama vam se nalazi još jedan broj „Ignacijeva puta“, periodičnog časopisa namijenjenog prijateljima Družbe Isusove, našim dobročiniteljima i suradnicima. Ova je godina, vjerujem da ste to već više puta pročitali, nama isusovcima osobito važna jer u njoj se spominjemo 200-te obljetnice ponovne uspostave našega Reda. O tome ćete moći nešto pročitati i u ovom broju.

Ponosni smo i Bogu zahvalni za dva nova sveca, isusovca. To su sv. Petar Faber i sv. Josip de Ancheta. Veliki je to dar za našu Družbu, ali i poticaj da se malo više zanimamo i istražujemo živote svetih redovnika koji su u neka druga vremena činili čudesna djela, a bijahu nošeni istim duhom i nadahnuti istom karizmom kao i mi danas. Znamo da je i u našim krajevima, u područjima u kojima djeluju hrvatski isusovci – od Jadrana do Crnog mora, od Drave do Skadarskog jezera – bilo mnogo svetih i uzornih muževa i mladića koji su ostavili duboki trag u sjećanju vjerničkog puka. Svima su nam poznati: mladi isusovac Petar Barbarić, sluga Božji i uzor mlađeži u Travniku, pater Petar Perica, učitelj mlađih i mučenik komunističkih zločinaca u Dubrovniku, pater Ante Gabrić, neumorni misionar i navjestitelj Božje radosti u dalekoj Indiji. Vjerujemo da će uskoro doći dan kad će i Hrvatska pokrajina Družbe Isusove dobiti svog prvog blaženika i sveca. Na tu naklanu prikazujemo molitve.

Bitno obilježje našega Reda jesu Duhovne vježbe, kako nam ih je ostavio sv. Ignacije

Loyolski. U zadnje vrijeme sve su popularnije tzv. Duhovne vježbe u svakodnevici, ali i duhovne vježbe za određene skupine ljudi: za medicinske sestre, za prosvjetne djelatnike, za vojnike i redarstvenike... U ovom broju p. Nikić piše o duhovnim vježbama za odvjetnike i suce. Vjera ne smije biti „privatna stvar“ u smislu da se nigdje u društvenom životu ne primjenjuje i ne smije vidjeti. Crkva Božja vjerni je puk, a ne samo biskupi i svećenici. Svaki je čovjek potreban Božjeg Duha i Njegova svjetla, da bi bio dobar čovjek, liječnik, vozač, sudac, vojnik. A sve počinje od temeljnog pitanja kojim započinju Duh. vježbe: za što je čovjek stvoren – koja je njegova svrha postojanja?

„Dobro uvijek teži tome da se širi. Svalko autentično iskustvo istine i ljepote po svojoj naravi teži tome da raste u nama i svaka osoba koja je iskusila duboko oslobođenje stječe veću osjetljivost za potrebe drugih. Dok se širi, dobro hvata korijen i razvija se. Zato onaj koji želi živjeti dostojanstvenim i ispunjenim životom mora se okrenuti drugome i tražiti njegovo dobro.“ Ovim riječima pape Franje iz njegove apostolske pobudnice „Radost Evandelja“ (br. 9), želim svima nama da osjetimo i osobno doživimo ljepotu dobra u našim srcima. A u našem dobrom nastojanju neka nam pomogne i ustajna molitva Srcu Isusovu:

Isuse blaga i ponizna srca – učini srce moje po srcu svome!

Bog vas blagoslovio!

*Ante Tustonjić
provincijal*

ISUSOVAČKA RAZBORITOST I LUDOST

UZ 200. OBLJETNICU OBNOVE

Ove godine Družba Isusova slavi 200. obljetnicu obnove. Naime, 1773. papa Klement XIV. je isusovački red ukinuo, ali ga je 1814. papa Pio VII. službeno obnovio. Isusovci su nakon 41 godine prekida ipak bili sposobni krenuti nanovo, od nule, bez imovine i ustanova, u političkoj klimi protuckvenih revolucija tog doba. Aktualni generalni poglavac Družbe Isusove, pater Adolfo Nicolás, zamolio je da se proslava godišnjice obnove organizira bez trijumfalizma. Neka se proslavi, kaže on, "u poniznoj i iskrenoj zahvalnosti Gospodinu, sa željom da učimo iz naše povijesti te da nam to bude prigoda za duhovnu i apostolsku obnovu." Smatram da ono što p. General želi i predlaže jest obnova svijesti o isusovačkoj karizmi, ili kratko i jasno, obnova naše karizme. Riječ "karizma" u ovom kontekstu označava skup nadahnuća i smjernica koje vode osnivanje i djelovanje jedne redovničke zajednice. Što je, dakle, držalo, što je vodilo isusovce tih burnih godina ukinuća i obnove?

I. Vjera u Providnost

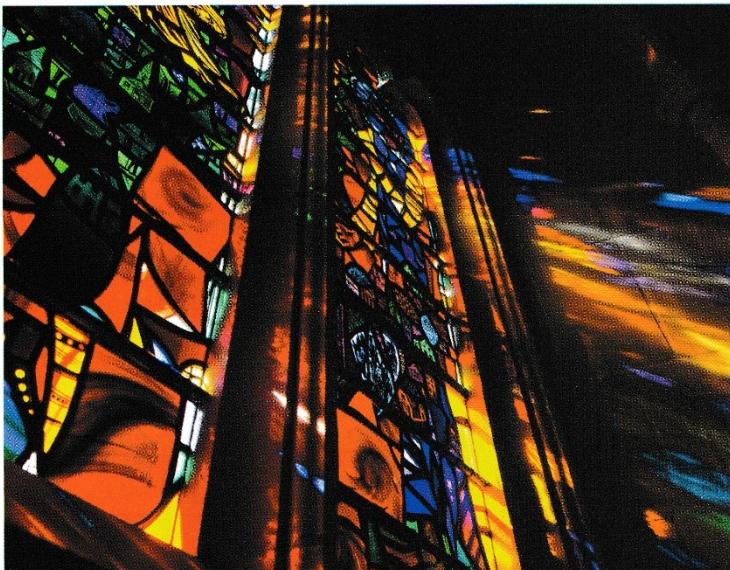
Konstitucije (ili *Ustanove*) su knjiga koja sadrži pravila o djelovanju Družbe Isusove. Napisao ju je sveti Ignacije Loyolski, osnivač isusovaca. Konstitucije počinju ovako: "Zacijelo će neizmjerna mudrost i dobrota Boga, Stvoritelja i Gospodina našega, uzdržavati, ravnati i promicati u svojoj sveroj službi ovu najmanju Družbu Isusovu kao što se dostažala da je započne" (br. 134). U posljednjem poglavljtu knjige Ignacije

ponavlja tu misao: "Kako se Družba, koja nije ustanovljena ljudskim sredstvima, ne može ni očuvati ni unaprijediti njima, nego milošću Boga i Gospodina našega Isusa Krista, to u njega jedinoga valja stavljati nadu da će on očuvati i promicati to djelo koje se udostojao započeti na svoju službu i pomoći dušama" (br. 812).

Mi crkveni ljudi imamo tendenciju na brzini prijeći citirane odlomke. Naime, sam literarni žanr crkvenih dokumenata traži da se počne i završi s pobožnim mislima, a ono "konkretno," ideje i pravila, nalazi se između toga. Kao što je red da se pomolimo na početku i na kraju sastanka. Ili kao što pape i biskupi svoje pobudnice započnu poetskim riječima, po mogućnosti iz Svetog pisma, a zaključe pobožnim spomenom Blažene Djevice Marije. Malo tko očekuje da su baš to ključni dijelovi dokumenta.

I pisac ovih redaka kanio je kod čitanja *Konstitucija* tražiti ono "konkretno", ali mu je ubrzo postalo jasno da pobožne misli u Ignacijskom tekstu nisu ukrasne fraze. Svaki put kad govorim o Bogu Ignaciju misli za ozbiljno. Iza pobožnih riječi stoji duboko proživljeno iskustvo Božje blizine i vodstva u Ignacijskom životu. On je tijekom godina primio milosti koje su ga učvrstile u uvjerenju da je djelo koje čini i Družba koju započinje po volji Božjoj. Dapače, ona je pravo Božje, a ne Ignacijsko djelo.

Da bismo razumjeli Ignacija, moramo razumjeti ključne milosti koje je primio npr. na Cardoneru i u La Storti. Zar to možemo? To su njegove mistične milosti, reći ćemo, ne naše. Ili? Zar stvarno samo njegove? P. Jeronim Nadal je bio uvjeren da u tim istim milostima i u tom istom projektu Božjemu sudjelujemo svi mi isusovci. Isplati se pročitati dulji Nadalov citat:

"Znamo da je naš otac Ignacije primio od Gospodina osobitu milost slobodnog promatrana Presvetog Trojstva i okrjepe duše u tom promatranju. (...) Također mu je dana i dodatna milost da je u svim stvarima, radnjama i razgovorima doživljavao i promatrao Božju prisutnost te da imao živ osjećaj za duhovne stvarnosti – da bude kontemplativan u samom djelovanju (*simil in actione contemplativus*). On je to volio izraziti riječima: 'Boga treba nalaziti u svim stvarima.' Ta milost koja je rasvjetljavala njegovu dušu bila nam je poznata po nekoj vrsti svjetlosti što mu je zračila s lica te po pronicljivom pouzdanju s kojim je u Kristu djelovao. Sve nas je to ispunjalo velikim divljenjem, a naša srca punilo utjehom jer smo bili svjesni da je na neki način nešto od te milost prešlo i na nas. Zbog toga vjerujemo da se ta povlastica koja je dana ocu Ignaciju, također daje cijeloj Družbi i da je povezana sa samim našim zvanjem" (Mon. Nadal V, 162-163).

Mi nemamo tu čast da milost prijeđe na nas preko "zračenja svjetlosti s Ignacijsva lica", ali postoje i drugi načini. Spomenuta je milost na djelu kad se kao isusovci posvećujemo ignacijskim duhovnim vježbama. Spomenuta je milost na djelu kad se suživljujemo s njime kroz proučavanje Ignacijseva duhovnog iskustva. Još vrednije, milost je na djelu kad djelovanje Božje u našem osobnom duhovnom iskustvu sjednjujemo s njegovim. Konačno, milost sudjelovanja na Ignacijsevu duhovnom iskustvu dolazi sa samim zvanjem. O tome je p. Nadal izričit. Bog nas je pozvao i odredio da sudjelujemo u daru, karizmi, koju je Crkvi dao preko Ignacija. Velika je to stvar.

U povijesti su mnogi čitali *Konstitucije* pokušavajući u njima otkriti neku makijavelijansku lukavost ili organizacijsku učinkovitost kao tajnu isusovačkog uspjeha. Tajna je, međutim, u onim dijelovima koje nisu čitali, niti su mogli razumjeti. Tek kada *Konstitucije* čitamo

uronjeni u doživljaj Božje stvarnosti i Božjeg djelovanja one otkrivaju svoje značenje. Naša karizma djeluje kroz suživljavanje s Ignacijskim iskustvom vodstva Providnosti u projektu osnivanja Družbe. Da bismo postupali kao autentični isusovci, kod odlučivanja nam treba veliko predanje Providnosti. To je nužan uvjet.

II. Razlučena ljubav

Ima redova koji su osnovani planirano. Utemeljitelj je dobio rasvjetljenje i odlučio osnovati zajednicu koja će činiti to i to, živjeti tako i tako. To nije slučaj s isusovcima. Družba Isusova je bila velika improvizacija. Sve je u počecima ispadalo drukčije od planiranoga, od Ignacijske izbora štiva za vrijeme oporavka u Loyoli pa preko zadržavanja u Manresi, pokušaja ostanka u Jeruzalemu, studija, izbora drugova pa do stavljanja na raspolažanje Papi. No to nije bila bilo kakva improvizacija. Definitivno ne nasumična. Početci Družbe bili su trajna improvizacija, ali razlučena. Na svakom koraku Ignacije je pozorno molitveno promišljao koja je opcija po Božjoj volji, a koja ne.

U najvažnijem dijelu knjižice *Duhovnih vježbi* Ignacije preporučuje molitvu "da me smatralju bezvrijednim i ludim poradi Krista" (br. 167). To je ludost svojstvena onima koje vodi predanost ljubavi. Pa i Krista su smatrali bezumnim. S druge strane, Ignacije traži od isusovaca da ih vodi *discreta caritas*, što se često prevodi kao razborita ljubav. No to nije razborita, nego razlučena ljubav. Više mora biti ljubav, nego razboritost. U onom *discreta* mora biti mjesa za apostolsku ludost.

Ignacije je sam darom razlučivanja duhova uspješno povezivao tu ljubavnu razboritost i hrabru ludost. "U onome što je Ignacije poduzimao, izgledalo je kao da se ne obazire na ljudsku razboritost, nego je u potpunosti gradio na božanskoj Providnosti. Međutim, u provođenju i izvršavanju započetoga koristio je sva moguća sredstva. No i tu je usvojio pristup opreza, ni-

kad ne ulazući nadu za uspjeh u ljudske snage, kojima se koristio kao uporabljivim sredstvima, nego samo u Boga, početnika svega dobrog. I kako god da su se stvari odvijale, zadržavao je unutarnji mir duše" (P. Ribadeneira).

Pred otvaranje kolegija u Messini 1547. Ignacije je među isusovcima u Rimu proveo anketu. Svi su morali poslati pismeni odgovor nakon trodnevnoga promišljanja. Pitao ih je ovo: "Hoće li oni koji su onamo određeni poći istom ravnodušnošću duha bilo u svrhu poučavanja i akademskog rada, bilo u svrhu manualnih poslova i djela služenja; i to tako da su učeni spremni na manualni rad, a oni koji ništa nisu studirali, koliko je do njih, spremni poučavati?" Nadalje, ako se šalju u svrhu studija, jesu li pripravni baviti se kao studenti bilo kojom disciplinom, pod bilo kojim predavačem, pa i predavati kao učitelji bilo koju disciplinu?"

Da bi se potvrđeno odgovorilo na ova pitanja, potreban je stupanj apostolske ludosti. Isusovačka je karizma nalaziti Boga u svim stvarima, slaviti ga u svim stvarima, služiti Bogu u svim stvarima, i sve to činiti s mudrošću križa. Mudrost križa, ludost križa – razlika je tek verbalna. Nema kreativne apostolske vjernosti bez razlučene apostolske ludosti, utemeljene u predanju Providnosti. Boga kao osnivača i vođu Družbe trebamo uzeti zaozbiljno.

Ključno, dakle, za duhovnu obnovu na koju nas potiče obljetnica koja slavimo jest da probudimo u sebi svijest sudjelovanja u milostima danima Ignaciju. Da shvatimo ono što on želi reći, nužno je da njegove riječi – bremene duhovnim iskustvom – nadu uporište u našem duhovnom iskustvu. Pomagala nam je ignacijska duhovnost. Bog ima u svijetu svoju milosnu mrežu, i duhovnu i tjelesnu, opipljivu na svoj način. On djeluje iskustveno i realno, i u pojedincu i u redovničkoj zajednici. Mi isusovci smo uključeni u tu mrežu na Ignacijsev način.

Dalibor Renić

Sv. JOSIP PIGNATELLI – ŽIVOT ZA „NOVU“ DRUŽBU

Povijest Družbe Isusove, koja je ostala obilježena događajima s kraja 18. stoljeća, bila je i ostaje stvarnost uronjena u svijet, a ujedno obilježena služenjem i putom prema Bogu, koji je sv. Ignaciju bio pretkazan u viđenju u La Storti. Bog Otac i Krist, koji noseći križ po želji Oca prima sv. Ignacija u svoju službu, utiskuje svoje ime duboko u biće Družbe, zajedno sa svojim križem. Iskustvo vjernosti imenu Isusovu i križa koji neminovno slijedi okvir su dogadaja ukidanja i ponovne uspostave Družbe Isusove, kao i svega što se dogodilo između ove dvije krajnosti.

Družba, koja je bila ukinuta breveom pape Klementa XIV. 1773., ponovno je uspostavljen 7. kolovoza 1814. bulom pape Pia VII. Ono što je premostilo ova dva događaja

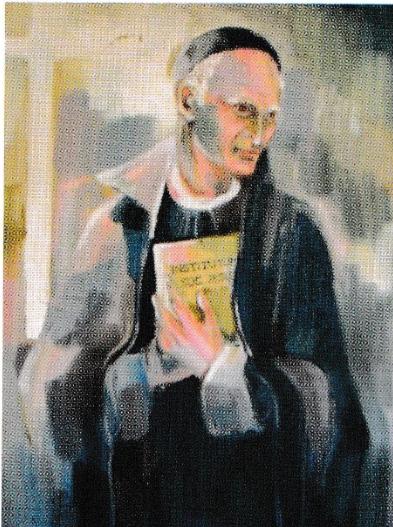
su prije svega bivši Isusovci. Oni su bili nosioci žive duhovnosti Družbe, koja nije prestala postojati u ovim okolnostima. Tu su i drugi oblici isusovačkog nasljedstva: Marijine kongregacije, koje su nastavile svoje djelovanje u okviru Ignacijanske duhovnosti, mnoštvo klera koje je bilo formirano u isusovačkim odgojnim ustanovama, crkve, kolegiji, škole, umjetnost i sl. I prije formalne uspostave Družbe isusovci su nastavili postojati u nekim krajevima kao što su Rusija i Pruska. Oni čine spone koje su vodile od ukinuća do ponovne uspostave, čuvajući, uz duhovno nasljedstvo, i ono institucionalno, uz prešutno odobrenje tadašnjih papa.

Jedna od osoba koja je svojim djelovanjem nastojala oko obnove prave Družbe bio

IGNACIJEV PUT

je Josip Pignatelli (1737-1811). Njegov doprinos ponovnom oživljavanju Družbe počinje već 1779. kada saznaće za otvaranje novicijata u Rusiji. Iako je dobio odobrenje pape Pia VI. da se pridruži Isusovcima u Rusiji, nije bio primljen zbog straha od reakcije španjolskog dvora, koji se oštrotio protivko njemu. Kao znak ponovne uspostave Družbe, te je donesena odluka kako se Španjolci neće primati u novicijat. Prva istinska prilika da se ponovo pridruži isusovcima pružila je 1796. Nakon smrti španjolskog kralja Karla III., koji je bio glava burbonske dinastije, njegov nećak, Vojvoda od Parma, traži od Katarine II. da pošalje isusovce iz Rusije kako bi otvorili novicijat u njegovom vojvodstvu. Želja Vojvode se ostvarila nakon Papinog tajnog odobrenja, a smrću jednog patrijarha koji je došao iz Rusije, Pignatelli preuzima njegovo mjesto te počinje sa svojim aktivnim doprinosom ponovnoj uspostavi Družbe u Italiji. Svoje redovničke zavjete obnavlja 1797., iste je prvotno položio 24 sata prije samog ukinuća Družbe!

Već kratko nakon dolaska isusovaca u Vojvodstvo Parme ponovno je otvoreno nekoliko kolegija, te je 1799. dobivena i usmena dozvola Pape za otvaranje novicijata u tajnosti. U novicijatu je Pignatelli preuzeo dužnost superiora i magistra novaka. Njegovi ga životopisci opisuju kao osobu koja je uspjela spojiti autoritet oca s nježnošću majke. U svom daljnjem životu

svjedočio je oživljavanju Družbe Isusove na području gotovo cijele Italije. Još za vrijeme službe magistra novaka, Družba se vratila na područja Kraljevstva obiju Sicilija 1804. Po red uspjeha bilo je i teških trenutaka kada se činilo kako će Družba biti ponovo potisnuta. Napoleon 1809. upada u talijanska kraljevstva, protegruje i zabranjuje isusovce. Oni koji su mogli podnijeti

novi progon našli su utocište u Rimu pod zaštitom pape Pia VII., zajedno s Pignatelijem, koji je u međuvremenu postao provincijalom. U tim trenucima neizvjesnosti niče novo sjeme rimske Družbe. Napoleon je 1809. zauzeo papinsku državu. Papa je bio odveden u zaboravljeništvo u Francusku, a isusovci su opstali u tajnosti u Rimu, velikim dijelom zahvaljujući Pignatelijevu vodstvu.

Umro je u 76. godini života i 58. godini redovništva. Tri godine kasnije, Papa je, vrativši se iz progonstva, ponovo uspostavio Družbu Isusovu u cijelom svijetu.

Ponovno uspostavljena Družba nije ugledala svjetlo dana u mirnim vremenima. Njeno ponovno rađanje u Europi je bilo obilježeno usponima i padovima, ali i velikanima, koji su nastojali oko obnove one istinske Družbe, podignute na temeljima Duhovnih Vježbi i Ustanova koje su sv. Ignacije i prvi drugovi predali svojim nasljednicima.

Tomislav Vujeva

Naši sveci: FABER I ANCHIETA

Sv. Petar Faber

Papa Franjo 17. prosinca 2013. proglašio je svetim jednog od prvih drugova sv. Ignacija, a to je **Petar Faber** (ili **Favre**), uzor je svećeništva i duhovnosti za Papu Franju.

P. Josip Antrolović je u svom djelu *Duhovni velikani* o novom svecu zabilježio sljedeće:

Pišući o Petru Fabreju, prvom svećeniku Družbe Isusove, njegov subrat o. Morel kaže da je riječ o čovjeku kratka života, a dugih putova. Faber, taj prvi i veoma dragi prijatelj Ignacija Loyole, prijateljskim vezama povezan također s Franjom Ksaverskim, živio je samo 40 godina, od 1506–1546. godine.

Rodio se 13. travnja 1506. u Villaretu, u savojskom seocetu na padinama Grand Bonnarda. U rodnom je kraju proveo gotovo polovinu svoga vijeka u krilu dobre kršćanske seljačke obitelji, zatim u obližnjoj skromnoj školi, gdje je imao vrlo pametnog i duboko vjernog učitelja koji mu je u srce usadio ljubav prema knjizi i učenju. Napredovalo je poput Isusa u Nazaretu u dobi, u pobožnosti i u mudrosti. Već u dobi od 12 godina položio je zavjet čistoće. Druga postaja Faberova života bio je Pariz. Onamo ga je g. 1525. odvukla želja za znanjem, i u Parizu će ostati desetak godina. Uronio je u studentski život u sredini u kojoj su se skupljali studenti iz gotovo svih europskih zemalja, gdje je bilo

stjecište najrazličitijih ideja i pogleda, a sve to u jednom razdoblju punom napetosti i promjena, koje bar po nekim vidovima bijaše slično vremenu što ga mi danas proživljavamo. U Parizu je u kolegiju Sv. Barbare započeo studij filozofije. Ondje mu bijaše drug sa studijama, a s kojim je dijelio i sobu, njegov vršnjak vatreni Franjo Ksaverski. Kasnije im se pridružio i Ignacije Loyola, koji bijaše stariji. On je Faberu brzo postao učitelj duhovnoga života i izveo ga iz teških duševnih tjeskoba.

Faber je postigao najprije bakalaureat, a onda licencijat iz filozofije. Nakon toga je g. 1533. kratko vrijeme proboravio u rodnom kraju, da se opet vrati u Pariz te početkom g. 1534., pod vodstvom sv. Ignacija, obavi velike mjesечne duhovne vježbe. Tada se odlučio da će sljediti svog duhovnog učitelja. Od veljače do svibnja 1534. Faber je primio niže i više redove i tako postao svećenik. Iste godine 22. srpnja, na blagdan Sv. Magdalene, s velikom je pobožnošću služio svoju prvu misu, o čemu daje oduška i u svome duhovnom dnevniku, zvanom *Mémorial*, koji je počeo pisati nalazeći se u Njemačkoj u lipnju 1542. Pisao ga je djelomično španjolskim, djelomično latinskim jezikom. Taj dnevnik i njegova pisma najpouzdaniji su izvor za upoznavanje njegove duhovne fisionomije. Iako je Faber pisao svoj Memorial posljednje

četiri godine života, u njemu je obuhvaćeno sve važnije u njegovu životu. Kroz cijeli se taj spis kao crvena nit provlači njegova velika otvorenost i pažljivost prema pokretima Duha. Njime je prožet već kao dvanaestogodišnjak, dok je još čuvao svoje stado. O tome piše ovako: »O Duše Sveti, ti si me zvao, ti si me predusreuo tolikim blagoslovima!... Ti mi se zahvatio te obilježio neizbrisivim pečatom tvoga straha...»

Faber je s Ignacijem i još s pet sudruga – 15. kolovoza 1534., na svetkovinu Velike Gospe, na Montmartreu u Parizu položio zavjete siromaštva, čistoće te da će hodočastiti u Jeruzalem. Bilo je to u kapeli Naše Gospe od sedam žalosti. Faber, jedini svećenik među sudrugovima, služio je toga dana misu Naša Gospe te se u času pričesti s hostijom u ruci okrenuo prema sudrugovima. Tada su položili svoje zavjete. Ako u roku od godine dana ne budu mogli hodočastiti u Jeruzalem, stavit će se na raspolaganje papi. S tom su namjerom 15. studenoga 1536. ostavili Pariz te pošli u Veneciju. Prvoj sedmorici pri-družiše se još nova tri sudruga. Kako je put u Svetu zemlju zbog rata između Venecije i Turske bio nemoguć, podože u Rim i staviše se na raspolaganje papi Pavlu III. Faber je u Rimu najprije kroz dvije godine na učilištu Sapienia predavao pozitivnu teologiju. U proljeće 1539. Ignacije i njegovi sudrugovi počeše sa svjetovanjima o osnutku Družbe Isusove. Red je 27. rujna 1540. potvrđio svojim vrhovnim ugledom sam papa Pavao III. Faber je g. 1539. bio skupka s Laynezom poslan u Parmu, gdje je djelovao sve do konca listopada sljedeće godine, a nakon toga počinje njegov život stalnoga putnika. Ipak možemo reći da su bila dva glavna polja njegova rada: Njemačka te Iberski poluotok. U jednom zbog reformacije veoma burnom svjetu Faber se sve više i više angažirao, a putujući glavnim putovima Europe vršio je silan

utjecaj na velik broj ljudi svakoga položaja. Bilo je među njima i onih koji su bili veoma utjecajni.

U Njemačkoj je sudjelovao u vjerskim razgovorima u društvu Petra Ortiza, savjetnika Karla V., zatim je davao duhovne vježbe, propovijedao, pohadao samostane, pisao razne upute, tako Opomene o vjeri i čudoredu, O bratskoj ljubavi, Pouku za putovanje, Opomene o isповijedima, Za nečiju privatnu obnovu. U Njemačkoj je pridobio da Družbu Petra Kanizija, koji ga je veoma cijenio i volio. Bio je to za novi red izvanredan dobitak. U Španjolskoj je mnogo učinio da se ondje Družba učvrsti te poraste i brojem i kakvoćom. Bio je pozvan da sudjeluje u radu Tridentskog sabora te se iz Španjolske dao na put. Kažu da je tada rekao: »Isusovac ne mora živjeti, ali mora slušati.» Te nam riječi danas mogu izgledati staromodne, no one to nisu jer iza njih stoji čovjek koji je bio uvijek otvoren onome što je spoznao kao volju Božju.

Stigavši 17. srpnja 1546. u Rim Faber je nakon kratke bolesti umro u Vječnome gradu već 1. kolovoza. Savojski biskup sv. Franjo Saleški naredio je da se g. 1626. pokrene postupak za Petarovo proglašenje blaženim. Papa Pio IX. svećano je 5. rujna 1872. odobrio da se Petar Faber može štovati kao blaženik. Kao takvoga štovali su ga već prije mnogi sveci (...)

Njegova su duga putovanja bili satovi naj-toplijie i najproživljije molitve, o kojoj govore najljepše stranice njegova Memoriala. Gajio je veliku pobožnost prema Euharistiji, misa mu je bila središte i izvor duhovnoga života. Bio je i velik poštovalec andela i sveraca. Na putu bi im se uvijek preporučivao i zazivao ih, osobito zaštitnike pojedinih zemalja, krajeva i grada-vina. Oružje njegova veoma plodnog apostolata bijahu duhovni razgovori i duhovne vježbe. Sam je sv. Ignacije tvrdio da u davanju duhovnih vježbi Faber nadmašuje sve druge (...)

Sv. Josip de Anchieta

Sveti Otar Franjo 3. travnja ove godine potpisao je dekret kojime je bl. Josipa de Anchietu uvrstio u zbor svetaca i time njegovo liturgijsko štovanje protegnuo na čitavu Crkvu. Vrlo lijepo o njemu je pisao p. Josip Antolović u svojim opisima svetaca:

Za kršćanstvo u Brazilu zaslužan je i sin Kanarskih otoka Josip Anchiesta, koji se ondje rodio 19. ožujka 1534. Bila je to godina kad su na blagdan Velike Gospe prvi isusovci, sakupljeni oko Sv. Ignacija, položili u Parizu na Montmartre svoje prve zavjete. Josip Anchiesta je stupio u Družbu Isusova u Coimbru, u Portugalu 1. svibnja 1551. Prije toga je polazio tečaj logike na Sveučilištu u istom gradu. Zanimljivo je da su ga zbog slaba zdravlja dvije godine kasnije poslali na oporavak čak u daleki Brazil, ali Josip je ondje ostao i postao neumoran misionar te prostrane zemlje.

Iskrcao se 8. srpnja 1553. u lučkom gradu Bahia, nekadашnjem središtu Brazila, već je godine 1554. s ocem provincijalom, glasovitim misionarom i organizatorom brazilskih misija, Manuelom de Nobregom sudjelovao u osnivanju nove misije i otvorenju kolegija Družbe Isusove u Piratiningi. Kolegij je otvoren 25. siječnja, na blagdan Obraćenja sv. Pavla, a po njemu je i grad dobio i sve do dana današnjega sačuvao ime sv. Pavla. To je Sao Paulo. Taj velegrad ubraja bl. Josipa Anchietu među svoje osnivače. On je u njemu bio učitelj gramatike, kako za sinove Portugalaca doseljenika tako i za urodenike. Da bi što bolje

mogao djelovati među ovima potonjima, naučio je i njihov jezik, zvan *tupi-guarani*. Taj je jezik tako dobro naučio da je na njemu napisao vrijednih djela koja kod stručnjaka jezikoslovaca još i danas uživaju velik ugled.

Napustivši rad u školi o.

Anchieta je postao neposredan suradnik Nobrege, pa je tako skupa s njime godine 1563. sudjelovao u pregovorima između Portugalaca i okrutnih domorodaca Tamoyosa, koji su uznenirivali naseobinu sv. Vinka. Njih su protiv Portugalaca potpomagali francuski hugenoti. Anchiesta je bio vrlo hrabar mirotvorac pa je za vrijeme pregovora, koji su se odugovlačili u nedogled, bio kao talac među ljudožderima Iperoig, najraširenijim plemenom Tomoyosa. Dakako da je bio u stalnoj smrtnoj opasnosti i to od najkrutnije smrti. Tek godine 1566. Josip Anchiesta je zaređen za svećenika, a sljedeće godine pratio je Nobregu na osnivanju jedne ustanove u gradu Rio de Janeiro. Kroz 10 godina vršio je službu superiora, tj. poglavara misije sv. Vinka, a na brizi su mu bili pripadnici plemena Tapuyas ili Maramoviz. Kako je sve povjerene poslove i službe vršio vrlo vješto, to je od godine 1578. do 1586. preuzeo kao provincial i vodstvo Braziliske provincije. Kad mu je prošao mandat službe, pošao je u Retiribu i sav se posvetio obraćenju urođenika. Tražio ih je neumorno po prašumama te ih učio da od nomadskog života priđu u nova naselja i ondje se za stalno nastane. U Retiribi je 9. lipnja 1597. na glasu svetosti umro. Taj je grad kasnije

brazilска vlada po njemu prozvala Anchietu.

Iako je Crkva dosada službeno samo beatificirala bl. Josipa Anchietu, Božji narod u Brazilu slavi ga kao svoga narodnog sveca. Slavi ga zbog njegovih kreposti, njegove požrtvovnosti, čudeša, osobito vlasti nad prirodnim silama, diviljim zvijerima i raznim bolestima. Brazilski kulturni krugovi slave ga kao oca i tvorca brazilske književnosti. I njemu se stvarno duguje prva gramatika jezika *tupi*. Ona na portugalskom jeziku nosi naslov Gramatička vještina jezika koji se najviše upotrebljava na brazilskoj obali. Doživjela je više izdanja: I. u Coimbrji 1595., II. u Leipzigu 1858., III. u istom gradu 1874. te napokon novije izda-

nje godine 1933. u Rio de Janeiru. Sastavio je i Kršćanski nauk i vjerske tajne na način dijaloga a na službu i dobrobit indijanskih katekumena. Pisaо je propovijedi, pjesme, napjeve, drame vjerskog sadržaja i to na portugalskom, latinskom, tupsu i garantirani jeziku.

Kad se kao talac nalazio kod Iperoiga, na pjesku je napisao veliku pjesmu o Majci Božjoj u 2893 distiha na latinskom jeziku, naučio je napamet te kasnije na slobodi stavio na papir. Pjesma je izišla u 4 izdanja. Na isti je način sastavio i pjesmu u 2947 heksametara, a posvećenu guverneru Brazila Mendi Saau. Ta je pjesma otkrivena u Rio de Janeiru tek 1958. godine. Uz ta literarna i nabožna djela imamo od njega i brojna pisma te izvještaje koji daju dragocjene podatke o najstarijoj brazilskoj povijesti. Štovatelje Srca Isusova radovat će podatak da je blaženi o. Josip Ancheta u Guarapary u biskupiji Espíritu Santo sagradio crkvu i posvetio je Srcu Isusovu. Bilo je to 100 godina prije poznatih objava Srca Isusova u Paray-le-Monialu. Ta crkva ima na pročelju staru sliku koja prikazuje kalež, a nad njim Presveto Srce, nad kojim se diže križ. Unutar crkve u luku nad korom nalazi se druga slika Srca Isusova, koja prikazuje u rani na boku umjesto sulice križ, a time je puna najdivnije znakovitosti, izričući otajstvo našega spasenja.

Blaženi O. Josip Ancheta utjelovio je u sebi najodličnije osobine isusovaca: misijski duh, pobožnost Srcu Isusovu i Majci Božjoj, spisateljski rad. Sv. Ivan Eudes već je u XVII. stoljeću zapisaо: "Preko 300 isusovačkih pisaca posvetilo je svoje pero pohvalama Majci Božjoj." Jedan je od njih i o. Ancheta. No on je i vatreni štovatelj Srca Isusova pa je već godine 1562. sastavio molitvu u distisima, u kojoj izriče želju da bi kroz ranu na boku ušao u Srcu Isusovo, u kojem želi živjeti. Bio je, dakle, sav Isusov i Marijin, a iz tih je izvora crio neiscrpljivu snagu za svoj izvanredni apostolat. Ivan Pavlo II. proglašio ga je blaženim 22. lipnja 1980.

Branko Čagelj

ZOV ZOVE

Pred očima mi je ljudsko srce, toliko prima mljivo i raznoliko, opet toliko različito jedno od drugog - jedinstveno, toliko duboko i široko, otajstveno zapravo i neobuhvatljivo u konačnici. A u čijoj je vlasti to srce? Tko ga može proniknuti do kraja? Tko li ga prožeti potpuno – do njegove vlastite moguće punine? Tko ga može savjetovati, nadahnuti, otvoriti – pogurati da se oslobođi, da izraste, da procvjeta? Ovo su pitanja koja meni samome posvješćuju stvarnost, spremajući za puninu doživljaja više negoli samu činjeničnu spoznaju. U Ignacijskom duhu – ne zadovoljava dušu obilje znanja, već nutarnje kušanje.

Privilači čovjeka to kušanje srca za koje je naše srce stvoreno, od kojega živi onaj istinski život, ali kušanje srca koje je toliko nježno, lomljivo, osjetljivo. Tu je srž, bit, tu je boj, napast, tu je razlučivanje, pad, uzdignuće, oprost, tu su plodovi ljubav, radoš, mir, velikodušnost, krotkost, blagost, čistoća, uzdržljivost... tu je kušanje, tu je Zov. Zov je svestran, raznolik ali usmjeren na jedno: kušanje Života!

Dolazi mi pred oči srce bogatog mladića (pogledaj Mk 10, 17-25) koji dolazi pred Krista sa iskrenom željom za životom vječnim, a Gospodin ga pita o osnovnim zapovijedima – ne ubij, ne čini preljuba, ne ukradi, ne svjedoči lažno, ne otmi, poštuj oca svoga i majku. Drugim riječima, kao da ga pita – ljubi li twoje srce život, ljubi li vjerno, ljubi li istinu beskompromisno, ljubi li ispravno, ljubi li korijene svoje, obitelj. Ili jednostavno – kakvo ti je srce, onako isprve, i koliko je snažno njegovu temeljno svojstvo da nepatvorenno ljubi? Kako twoja osnovna sposobnost srca da kuša Život? Prvi Zov u srcu čovjeka.

I ide Gospodin Isus dalje, do kraja. Mladić odgovara, na što ga Krist „pogleda, zavoli i rekne mu: Jedno ti nedostaje! Idi i što imas,

prodaj i podaj siromasima pa ćeš imati blago na nebū. A onda dođi i idi za mnom.“ (Mk 10, 21) Zahvat u srž srca – nudim ti još više, samo mi predaj sve, odreci se svega, priznaj da je Božje i predaj mi u ruke, i otvorit će ti prostranstvo Života Duha, more djelovanja, blagoslova, milosti za sebe i za druge... za Kraljevstvo sadašnjine, a vječno. Neko novo kušanje, jače, šire, kristolikije.

Ali mladić se smrkne i ode žalostan. Zamisli smrknuto lice mladića, žalosni rastanak i razilaženje, nasuprot Kristovom ljubećem pogledu i pozivu na sastanak i zajedništvo. Vezano srce, zarobljeno, utlačeno, zatvoreno... nasuprot Srcu slobodnom koje se potpuno predalo Ocu, u poslušnosti, poniznosti i povjerenju. Zov je to koji poziva na sagledavanje ljubavi prema sebi – je li tu Bog Gospodar? Je li tvoja ljubav prema samome sebi Njegova ljubav prema tebi? Želiš li Život kušati do njegove najdublje srži? Duhovni je to boj na koji nije svatko spremjan, na koji nije svatko spremjan dati se od Duha sposobiti, jer nisi ni pozvan to činiti sam. Drugi je to Zov – dati se od Gospodina sposobiti da osjetiš kristolikost u sebi i kušanje Života, te budeš u Kristu donositelj i poslužitelj.

Zamisli, biti pozvan buditi i usmjeravati po Kristu taj unutarnji ili vanjski Zov na kušanje Života. Biti onaj po kojem Krist otvara neizmjerno, vremenski neograničeno prostranstvo Života. Biti onaj koji poslužuje Krista bivajući njegove oči i uši, ruke i noge, riječi i srce. Biti poslužitelj Krista Živoga i biti njegov Zov: „Kušate i vidite kako je dobar Gospodin“ (Ps 34,9). Kušati Njegovo Presveto Tijelo i Njegovu Predragocjenu Krv... i imati Život i biti poslužitelj tog Kušanja i tog Života.

Što je s tvojim srcem? Kako je tvoje srce?
Sebastian Šušević

VELIKI PERICA

Dalmatinac u Bosni

Postoje osobe pomoću kojih bolje vidimo, kao dijete kad se uspne na očeva leđa. Na toj visini lakša razabiremo smisao življenja, misao koju udišemo je čišća i svježija. Jedan takav dječavski lik na čiju se leđa vrijedi uspeti je Petar Perica. Nedavno je iz pera o. Roka Prkačina izšla njemu posvećena knjiga "O. Petar Perica, Dl: Pjesnik i mučenik". Služeći se obilnom arhivskom gradom, prikazuje životni put našeg velikog isusovca i obnavlja spomen na njega u godini kada se spominjemo 70. godišnjice njegova stradanja.

O. Perica je rođen 1881. u malom selu Kotišina, smještenom pod biokovskim klisurama iznad Makarske. Iz Kotišine puca divan pogled na more, na otroke Brač i Hvar te na poluotok Pelješac, a iznad danas većinom napuštenih kuća nadvija se velebno Biokovo. Zajedno je taj ambijent utjecao na razvoj pjesničke duši u mlađom Petru, na njeno stremljenje ka visokim idealima te na želju za svećeništвom kako bi te ideale mogao prouzroci. Već je u osnovnoj školi Petar počeo slagati stihove i recitirati svoje pjesme. Njima će se Bog providnosno poslužiti u ostvarenju mlađečeva zvanja. Kada je godine 1895. splitsko-makarski biskup Filip Frano Nakić pohodio jednu makarsku župu, pozdravio ga je učenik Petar Perica s vlastitom pjesmom. Ona se biskupu toliko svidjela da se zainteresira za mlađog pjesnika. Čuvši kako ima želju biti svećenik, ali da ga obitelj ne može školovati, ponudio mu je sjemenište u Travniku u Bosni.

Sretni su oni koji se u životu nađu u situaciji da osjećaju kako su točno ondje gdje pripadaju. Tako se u Travniku osjećao mladi Petar Perica. Vježbanje u kršćanskim krepostima, duhovno i intelektualno sazrijevanje, kontroliranje svoje dalmatinske eksplozivnosti, sve to o čemu je Petar ranije sanjao sada je postalo stvarnost. Od-

gojitelji su ga cijenili zbog posebne marljivosti i skromnosti koje je iskazivao unatoč prirodnjoj talentiranosti. Zato su ga predložili u Marijinu kongregaciju u koju su se primali samo uzorni sjemeništarci. Prilikom svečanog primanja Petar je dobio diplomu na kojoj je kao nadstrojnik bio porpisani drugi uzorni đak i sjemeništarac, Petar Barbarić. Zbog tog potpisa diplomu je čuvalo do kraja života. Naredne 1897. godine Petar Barbarić umire na glasu svetosti u 23. godini života. Dok je ležao na odru, Petar Perica se noću došuljao do njega i odrezao mu malo kose. Gotovo čitavog života ju je nosio pokraj sebe kao uspomenu i relikviju.

Stogodišnja pjesma

Uoči jubilarne 1900. godinu papa Leon XIII. posvetio je svjetu Srcu Isusovu. Petar tada počađa peti razred i kao pjesmu posvete katoličke mlađeži Srcu Isusovu piše do danas omiljenu "Do nebesa nek se ori":

Do nebesa nek' se ori
Naših grudi gromki glas
Neka jeknu rajske dvori,
Nek' nas čuje Isus Spas!

Isukrste, srcu Tvom
s nama naš se kune dom:
dušom, tјelom vјek sam Tvoj,
za krst časní bijuć boj.

Čujte puci širom svijeta,
Oci naši čujte sad;
Čujte sluge pakla kleta,
Kako Hrvat kliče mlad! Isukrste...

Srđeg Hrvata–Srce Krista;
Tu nam rudi sreća, spas:
Tu sloboda zlatna blista;
Tu se ori slavski glas: Isukrste...

Isusovac

Predi naši kano lavi,
Za krst časni biše boj,
Tko je sinak ovoj slavi,
Kristu vjeran vjekom poj: Isuskrste...

Neka grmi pakó hudi,
Neka b'jesni cjeli svjet,
Neka borba lomi grudi,
Čvrsto stoji zavjet svet. Isukrste...

Kralju slave silni, blagi,
Blagoslovi zavjet taj!
Blagoslovi rod nam dragi,
U svom srcu stan mu daj! Isukrste...

Pjesma je doživjela golem uspjeh. Svi su je odmah naučili te bi se pjevala posvuda uz "Lijepu našu domovinu". Hrvati koju su se iz raznih okolnosti selili van domovine nosili bi tu pjesmu sa sobom gdjegod išli. Ona je u svima ucvršćivala vjeru i budila zdravi hrvatski ponos. Ne postoji pjesma koja je kod nas izvršila takav duhovni i rodoljubni utjecaj. Zahvaljujući njoj Petar je izabran da na velikom hrvatskom hodočašću u Rim u ime sjemeništarcara uruči Papi album s 160.000 potpisa mladih koji su se posvetili Srcu Isusovu.

Kako je Petar uvijek težio ka višem, tako se u njegovom srcu morala roditi i želja za isusovačkim zvanjem. Od toga ga je odvraćala želja da kao župnik kasnije materijalno pripomogne svojim siromašnim roditeljima, a to bi mu kao redovniku bilo nemoguće. Ipak, divio se primjeru njegovih odgojitelja i profesora koji se, iako stranci, svojski trše naučiti hrvatski jezik i spremno primaju sve ispravke. Oduševljaval su ga i primjeri isusovačkih svetaca, napose sv. Stanislava Kostke, s čijim se životnim putem i sam poistovjetio.

Nakon što je primljen u isusovce, odlazi u novicijat u Velehrad u Českoj. Ondje, u samozatajnom molitvenom okruženju, uči jezik, upoznaje se s isusovačkom povješću i karizmom te načinom života i rada u duhu sv. Ignacija. Po završetku novicijata odlazi u austrijski Kalksburg gdje studira humanističke nukve i retoriku. Budući je bio krhka zdravlja, a posebno su ga mučile glavobolje, poglavari su ga 1904. poslali na oporavak u Travnik. Ondje je za proslavu 50. godišnjice proglašenja dogme Bezgrešnog začeća ispjевao pjesmu "Zdravo Djevo", koja je ubrzo postala najraširenija i najomiljenija marijanska pjesma u našem narodu:

Zdravo, Djevo, svih milosti puna,
Vječnog sunca ogrnu te sjaj.
Oko čela zvjezdana ti kruna,
Ispod nogu stenje pakla zmaj.

Rajska Djevo, Kraljice Hrvata,
Naša Majko, naša zoro zlata.
Odanih ti srca primi dar,
Primi čiste ljubavi nam žar!

Blažena si jerbo sva si čista,
Zmijin dah ne okuži ti grud.
Zvjezda sreće i nama da blista,
Noć grijeha mrak rasprši hud! Rajska Djevo...

Hrvat za križ bojak bije sveti:
Vodio ga ljiljan barjak tvoj!
Nova neman križu časnom prijeti:
Silna Djevo, na braniku stoj! Rajska Djevo...

Nevjera se od Isusa d'jeli,
Na puk Božji sipa strjela roj,
Ti nad nama plašt razastri bjeli,
Brani, Gospo, brani narod svoj! Rajska Djevo...

Kad nam oko zadnju suzu roni,
Zadnje borbe zahvati nas val:
Na grud svoju, Majko, nas prisloni,
Na nebeskog doma nosi žal! Rajska Djovo...

Slijedio je trogodišnji studij filozofije u Bratislavi, zatim dvogodišnji rad kao predavač i odgojitelj u Travniku te potom četverogodišnji studij teologije u Innsbrucku. Za svećenika je zaređen 1914. godine. Ostale su zabilježene njegove misli pred ređenje u kojima se potiče na žrtvu vlastitog srca kako bi postao drugi Krist i sa sv. Pavlom mogao reći: "Živim, ali ne više ja, nego živi u meni Krist."

Kao svećenik radi najprije u Zagrebu, a zatim kao profesor ponovno u Travniku. Njegovi suvremenici su komentirali kako je izvrstan predavač, ali ima poteškoća s disciplinom u razredu, budući je suviše dobar i blag. Od 1919. djeluje kao apostol mlađeži u Splitu. Ondje je bio tražen ispovjednik, progovjednik i davaljatelj duhovnih vježbi. Autor romana "Prosјaci i sinovi" Ivan Raos, u to doba sjemeništarač, piše u svojim memoarima o tom vremenu: "Divno govori pater Perica i ja mislim da nikada nije bilo na svijetu takvog govornika".

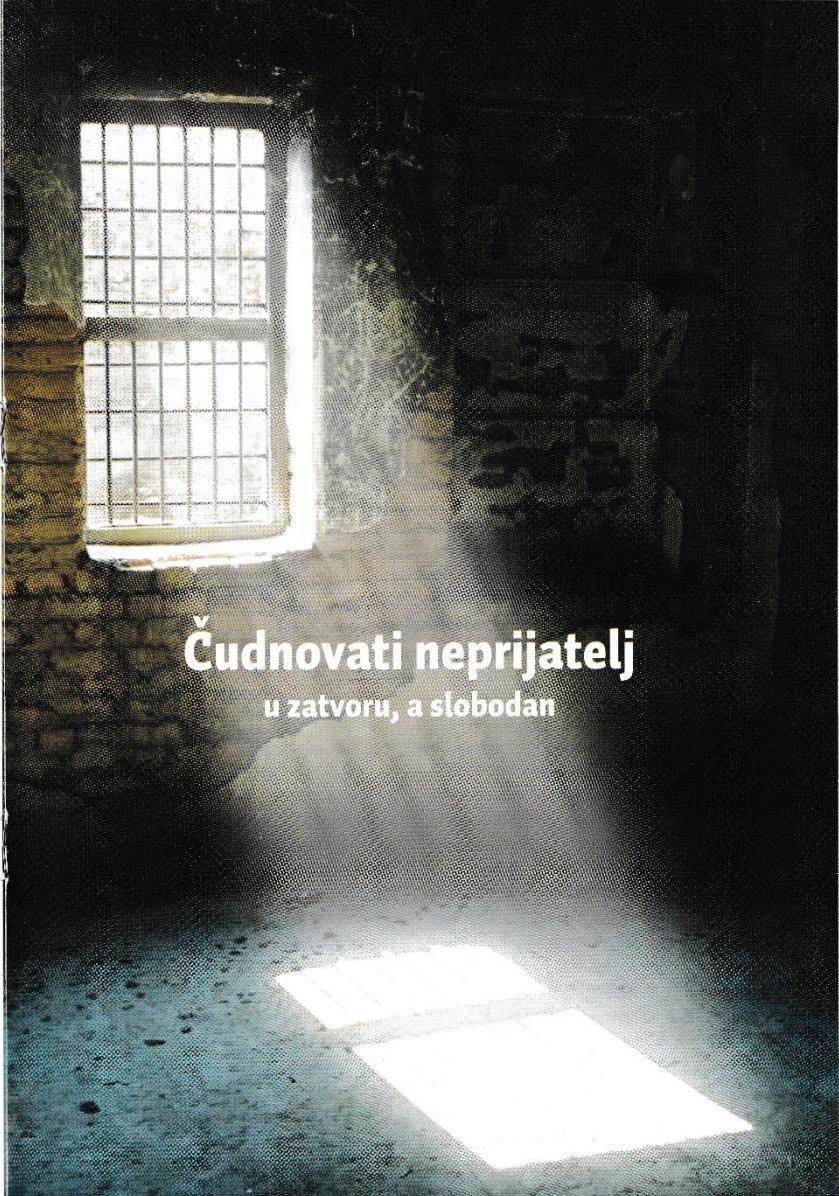
Slijedi služba duhovnika sjemeništarača i bogoslova u Šibeniku. Ostala su sačuvana svjedočanstva o očinskoj ljubavi kojom se bri-nuo o mladim dušama. Svi su znali kako se pred njim slobodno mogu otvoriti i izreći sve što im leži na srcu. Zato je bilo i reakcija protiv viših poglavara kada se pročulo kako je o. Perica dobio novu službu u Dubrovniku. Na tu posljednju postaju svoga poslanja dolazi 1937. godine. Osim službe poglavara obavljao je i druge apostolatne, primjerice pučke misije. Kao i uvijek, i tu je znao biti neobičan i originalan. Tako je na misijama u župi Škaljari u Boki Kotorskoj zatekao nezainteresiranost i duhovnu pasivnost mještana. Tada je po mjestu izvjesio plakate s pozivom da tko god

dokaže da nema Boga ili da Isus nije postojao, dobiva veliku novčanu nagradu. Nitko se nije prijavio za dokazivanje, nego se većina župljana vratila vjeri i Crkvi.

1941. je uslijedila okupacija Dubrovnika od strane njemačke i talijanske vojske. O. Perica koordinira pomoć, a dubrovačku djecu koja su bila najugroženija zbog nedostatka hrane. Talijani ga drže dva dana u policijskom pritvoru zbog sumnje da je sudjelovao u manifestacijama protiv okupacije. Partizani ulaze u Dubrovnik 1944., a još je ranije gradom kružio popis 57 tzv. narodnih neprijatelja, među kojima su kao glavni vođe dubrovačkog klera navedeni o. Perica i fra Marijan Blažić. Iako su imali priliku napustiti grad, nisu to učinili. Partizani su pak odmah po zaposjedanju grada započeli s uhićenjima ljudi s te liste. Tako i o. Pericu prvo dovode u gradski zatvor, a zatim u noći 24. na 25. listopada prevoze na otočić Daksu nadomak dubrovačke luke Gruž. Bez ikakvog suđenja onđe biva strijeljano i bačeno u jamu najmanje 35 Dubrovačana, među kojima je bilo 7 svećenika. Jedan od egzekutora kasnije je pričao kako je o. Perica u trenutku strijeljanja raštrio ruke, gledao miratskiju cijev i pjevao "Tebe Boga hvalimo".

Do dolaska demokracije u Hrvatsku stratište Daksu nije se smjelo javno posjećivati, niti je o zločinima bilo dopušteno javno govoriti, a kamoli istraživati ih. Na pedeset godišnjicu, 25. listopada 1994. podignut je konačno onđe spomenik žrtvama. U Makarskoj je osnovna škola nazvana po o. Perici, a njegova rodna kuća u Kotišini je uređena kao muzej. 2010. godine su identificirani njegovi posmrtni ostaci, te su sahranjeni u isusovačkoj grobnici na groblju Boninovo u Dubrovniku. Danas nam ostaje nadati se i moliti kako bi se pokrenuo i službeni proces utvrđivanja njegova mučeništva te time njegov svjetli lik još više zasvijetli u našem narodu.

Stanko Perica

Čudnovati neprijatelj
u zatvoru, a slobodan

P. Stanislav Kos slavi ove godine 70 ljeta svoga redovništva. Tom prilikom smo ga posjetili te se za čitatelje «Ignacijskog puta» prisjetio događaja s početka svoga isusovačkog puta, kada je bio osuden za «neprijateljsku djelatnost». Naime, p. Kos je bio prisiljen prekinuti svoje bogoslovске studije i pripremu za svećenstvo kako bi odslužio vojni rok, koji je tada trajao 18 mjeseci. Služio ga je u Donjem Milanovcu u Srbiji te zatim u Kućevu i Požarevcu. Tu ga je 10. prosinca 1955. zatekla odredba o četiri dana pritvora. Potom je otpremljen u Kragujevac na vojni sud radi istrage. Ona je trajala 72 dana, a sudenje je održano 20. veljače 1956. Optužen je za neprijateljsku djelatnost protiv naroda i države.

Zanimljivo je pročitati optužnicu kojom ga se teretilo. Sastojala se od sljedećih pet točaka:

1. Pred nekolicinom vojnika rekao je kako je kardinal Alojzije Stepinac nevin i nepravedno osuden;
2. Pred nekolicinom vojnika tvrdio je da se tzv. prekrštavanje Srba provodilo da se spase od smrti;
3. Pred jednjim od oficirima, koji mu je psovalo Boga, prosvjedovao protiv toga i rekao da je za Boga spremam i život žrtvovati, a na pitanje, bi li i za socijalizam bio spremam žrtvovati život, odgovorio je kako ne bi;
4. U razgovoru s jednim porporečnikom kazao je kako postoje razna mišljenja o tome je li Tito Hrvat ili nije;
5. Pred jednjim vojnikom tvrdio je kako će se političke prilike u Jugoslaviji promijeniti, kako neće uvijek ostati ovakvo stanje, a što je ovaj shvatilo kao da će i socijalizam doživjeti promjenu.

Stanislav je odbijao branitelja kojeg su mu nudili, budući je taj bio sklon priznanju krivnje i kompromisu sa sudom. On sam isprva nije ni bio svjestan da se radi o nečem posebnom, mislio je kako je sve to redoviti dio služenja vojske. Tako je sam iznosio obranu, tvrdeći kako su

četvorica od petorice vojnika iz optužnice bili oficiri, pa mu nije jasno kako je on kao bogoslov mogao njih pokolebiti u vjeri u socijalizam, što mu se predbacivalo kao glavni krimen. Osim toga, tvrdio je kako ništa od onog što je rekao nije kaznenno djelo. Presuda je na kraju ipak glasila na šest godina strogoga zatvora, uključujući i naknadni dvogodišnji gubitak građanskih prava te isplatu sudske troškove. Prije premještaja u Okružni zatvor u Kragujevcu prišao mu je kapelan, sudac istražitelj, i upitao ga je: «Reci mi sada, kada je sve gotovo, osjećaš li se krivim?» «Ni najmanje!» Na to je ovaj negodovao i rekao kako je gluipo tako ustrajati u svojem uvjerenju. «Zar ne bi bilo bolje poći na studij medicine, jer latinski znadeš, i završiti ga za šest godina, nego šest godina provesti u zatvoru». «Taj me studij ne zanima», odgovorio mu je Stanislav.

Samica za duhovne vježbe

Iz Okružnog zatvora prebačen je u KPD Zabelu kod Požarevca. Jedan osudenik, koji je vršio povlaštenu službu u zatvoru, savjetovao mu je tada: «Da si ti pametan, ne bi morao biti u zatvoru ni tri mjeseca.» Što bih morao učiniti da budem pametan?» upitao je Stanislav. «Napiši molbu i izjavи da neće više ići u tu školu za svećenike i stvar će biti rješena.» A kako znate da bi moja molba bila tako rješena?» Radio sam u sekretarijatu za unutrašnje poslove i znam kako se te stvari rješavaju,» nagovarao je dalje taj zatvorenik. Ipak, naš je budući pater bio nesalomljiv.

«Najvažnije je u svakome zvanju, a posebice u svećeničkome i redovničkome, ostati vjeran i dosledan. Dakle, nema tih primamljivih ovozemaljskih ponuda ili nepovoljnih okolnosti koje mogu opravdati izdaju poslanja, kojega nam je sam Bog u svojem promislu namijenio», tumačio je kasnije p. Kos tu svoju ustajnost. Najveće je iskušenje u zatvorskom sustavu ipak predstavljala tzv. samica, tj. celija za izolaciju, gdje su ga povremeno smještali. Bila je velika

oko 10 kvadrata, a jedini komad namještaja predstavljala je daska koja je služila kao krevet. Riječ je bila o površno obrađenom, nelakiranim komadu drva. Jednu deku je dobivao, ali samo navečer, kako je tijekom dana ne bi koristio za sjedenje. Ipak, taj je prostor bio našem Stanislavu drag, budući mu je izolacija bila prikladna za molitvu i obavljanje duhovnih vježbi. Jednom prilikom ga je upravitelj zatvora htio kazniti jer mu nije odgovorio na način kako je ovaj želio. Stoga mu je odredio samicu. No, kad je čuo da je zatvorenik već ranije tražio da ga se vrati u samicu, i da bi mu to zapravo bila nagrada, odustao je od kažnjavanja.

P. Kos se prisjeća kako su mu u tom periodu ipak najviše nedostajala duhovna literatura. Naime, odbijao je knjige koje mu je zatvorska uprava nudila, kojima se širila režimskna propaganda. Budući je mogao primati jedan časopis, isusovci su ga preplatili na "Blagovijest", u ono vrijeme jedini list duhovnog sadržaja. Međutim, on mu nije stizao. Stoga je jedno za drugim napisao četiri pisma upravi zatvora u kojima se pozivao na svoja prava, ali su sva ostala bez odgovora. Konačno, u petom pismu je napisao kako su komunisti, koji su u staroj Jugoslaviji bili proganjeni i zatvarani, u tim zatvorima mogli imati Marxov "Kapital" i druge knjige. Danas taj režim oni nazivaju trulim i diktatorskim, no njemu ne dopuštaju da čita časopis koji u novoj Jugoslaviji legalno izlazi. Kako bi se onda taj režim trebalo nazvati, pitao je Stanislav u pismu zatvorsku upravu. Nakon mjesec dana dobio je odgovor kako mu se odobrava primitak časopisa, ali ga ne smije drugima davati.

Uporan do kraja

Nakon tri godine biva premješten u Staru Gradišku. Tamo je boravio zajedno s nizom osuđenih svećenika, isusovcima p. Nikolom Maslaćem i p. Zvonkom Gutalom, franjevcima fra Hermanom Marijanom, fra Josipom Viskovićem i fra Julijanom Ramljakom, trećorecem

fra Rudijem Jerakom i biskupijskim svećenicima mons. Ćirilom Kosom, Pavlom Pašićekom, Stjepanom Bojanićem, mons. Antonom Pilepićem, Brankom Birtom, Josipom Šimeckim, Nikolom Soldom, Josipom Kapšom, Stjepanom Milerom i drugima.

U Staroj Gradiški proveo je oko tri godine. Prvih 14 mjeseci bio je u takozvanoj prijevoznoj jedinici, gdje je obavljao razne fizičke poslove, najčešće prenošenje tereta iz savske luke. Zatvorenici su odande redovito slali molbe za premještanju, ali Stanislav to nije želio učiniti. Kasnije su ga ipak premjestili u stolariju gdje je ostao sve do 25. veljače 1960. Zatim je 17 i pol mjeseci ponovno bio u izolaciji, a izlazak na štenu trajao je pola sata, s time da nije smio skretati sa zacrtane trase ni zastajati. Pred kraj izolacije zamjenik upravnika zatvora opet mu je predložio kompromis da promislí i promijeni zvanje, a zauzvrat će biti oslobođen. No, i tada je Stanislav ponovio kako o tome uopće ne razmišlja. Zatim je zamjenik negodovao i prijetio, ali je ipak odlučio da ga iz stroge izolacije prebac u blazu, to jest u skupinu zatvorenika koji su išli svaki dan na posao. Kaznu strogog zatvora izdržao je, može se reći do posljednje sekunde, bez ikakva popusta, do 10. prosinca 1961.

Primjer p. Kosa pokazuje kako su nevinji koji trpe u zatvoru slobodniji od onih koji su ih ondje smjestili. Čovjeka se naizvana može utamničiti, sputati, može mu se sve materijalno oduzeti. No, Bog je taj koji daje istinsku slobodu, puninu života, radost postojanja. Te se stvarnosti ne mogu zatvoriti iza rešetaka, ne može ih se oduzeti onome tko živi s Bogom. U "Načelu i temelju" Duhovnih vježbi sv. Ignacije traži da čovjek ne bude sputan apsolutno ni sa čim, već da živi "želeći i birajući jedino ono što nas više dovodi k svrsi za koju smo stvoreni". Put oslobođanja od navezanosti jest put na koji je pozvan svaki kršćanin, jer nema zatvora koji može spuniti one koje Krist za slobodu oslobođi.

Stanko Perica

DUHOVNE VJEŽBE ZA PRAVNIKE, SUCE...

Zaklada biskup Josip Lang organizirala je duhovne vježbe za pravnike u subotu i nedjelju 29. i 30. ožujka 2014. godine na Filozofskom fakultetu Družbe Isusove na Jordanovcu u Zagrebu. Moto duhovnih vježbi glasio je: „Ne bojte se! Otvorite vrata Kristu!“ Na ove duhovne vježbe odazvalo se preko 150 pravnika, među kojima je bilo odvjetnika, sudaca, javnih bilježnika te profesora i studenata prava.

Organizator duhovnih vježbi p. Mijo Nikić započeo je program 'Zazivom Duha Svetoga' i održao **prvo razmatranje** na temu: „Na svetost pozvani jer smo za vječnost stvoreni“. Pozvao je sudionike duhovnih vježbi da kroz ovo vrijeme duhovnog sabiranja odgovora o sebi na egzistencijalna pitanja koja nam se sama od sebe nameću: „Odakle sam“, „Žašto uopće postojim“ i „Kamo idem“. Odgovoriti smisleno na ta pitanja može samo čovjek koji vjeruje i koji prihvata Isusa Krista kao svoga jedinog Spasitelja i Otkupitelja. Nadalje, p. Nikić je naglasio da svaki čovjek treba težiti sa svetoušću jer je stvoren na sliku Boga koji je svetost sama. A biti svet znači prije svega biti dobar čovjek, živjeti u istini, oprati drugima, slušati svoju savjest, biti u milosti Božjoj, čuvati slobodu i čistoću svoje duše, biti Isusov prijatelj, biti otvoren Duhu Svetome, vjerovati u Boga i vjerovati Bogu te ljubiti Boga iznad svega, a bližnjega kaš samoga sebe.

Druge razmatranje na temu: „Vjernik u službi općeg dobra“ održao je monsinjor Ivan Miklenić, glavni urednik *Glasa koncila*. Naglasio je da pravi vjernik ne smije misliti samo na sebe, nego se mora aktivno angažirati u društву na način da služi općem dobru.

Treće razmatranje održao je profesor Tomislav Ivaničić na temu: „Vjera ljubavlju djeilotorna“. Najprije je protumačio što je vjera i što znači vjerovati. Dao je do znanja da vjerovati znači imati povjerenja u Boga da nas On voli i da se brine za nas, a vjera nam je nužno potrebna u ovom svijetu jer bez bi nam život bio nemoguć.

Cetvrtvo razmatranje, odnosno predavanje održala je dr. sc. Aleksandra Korać-Graovac, profesorica obiteljskog prava na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Naslov njezina predavanje glasio je: „**Zakonske promjene u Obiteljskom zakonu**“. Profesorica je analizirala razne modele obiteljskog zakona koji se predlažu i o kojima se raspravlja u hrvatskom društvu. Profesorica Korać-Graovac je naglasila kako se vjernici trebaju više uključiti u spomenute rapsrade te aktivno u svome životu svjedočiti vrijednosti u koje vjeruju i koje nastoje živjeti.

Peto razmatranje na temu: „**Odvazi se i budi hrabar!** Ne boj se i ne strahuji, jer kuda god pođeš, s tobom je Jahve, Bog tvoj“ (Još 1, 9) održao je vlč. Jakov Radu, župni vikar iz župe sv. Josipa u Zagrebu. U veoma živom i zanimljivom predavanju naglasio je kako je Bog u Bibliji suočavao svoje mljenike upravo s onim čega su se najviše bojali da će izgubiti.

Sesto razmatranje održao je mr. sc. vlč. Piotr Maj, župnik u župi rođenja Blažene Djevice Marije u Borovju u Zagrebu. Tema njegova predavanja bila je: „**Filozofija prava**“. Protumačio je pojmove zakona, prava i pravednosti, naglasivši kako je moguće da ponekad i sami zakoni budu nepravedni. Naglasio je potrebu istinskog obraćenja srca Bogu kako bismo mogli donositi i pravedno provoditi zakone po volji Božjoj jer samo će tako naši zakoni služiti istinskom dobru čovjeka.

Sedmo razmatranje održao je p. Antun Cvek, upravitelj Zaklade i osnivač prve laičke

katoličke karitativne udruge „Kap dobrote“ u Hrvatskoj. Govorio je o svojoj omiljeloj temi: „**Vjera bez djela je mrtva**“. Parafrizirajući ovu izreku sv. Jakova apostola pater Cvek je duhovito primijetio kako je vjera bez djela kao zdjela bez jela.

Prvo razmatranje drugog dana duhovnih vježbi održao je **p. Ivan Koprek**, profesor filozofije na Filozofskom fakultetu Družbe Isusove u Zagrebu. Govorio je na temu: „**Etika, vrijednosti, krepost!**“. Usporedio je današ-

njeg čovjeka sa slijepcem iz Evanđelja kojemu Isus vraća vid. Da i moderni čovjek našeg vremena mogne prepoznati i izabrati te živjeti istinske vrijednosti potrebno je da najprije bude prosvijetljen, da mu Isus vrati unutarnji vid, da ga iznutra ozdravi kako bi mogao praviti vidjeti i pobožno živjeti.

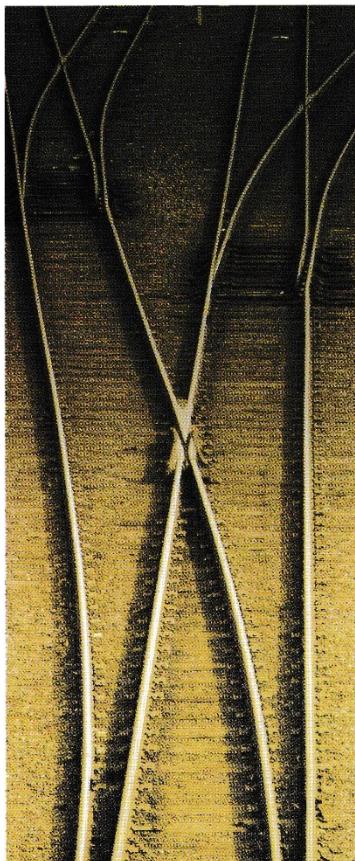
Drugo razmatranje drugog dana održala je **dr. med. Marina Jurčić**, koordinator poslova u Zakladi. Ona je govorila na temu: „**Stres, mobbing i sagorijevanje na poslu**“. Istaknula je kako je danas nemoguće živjeti bez ikakvih stresova, a osim toga, neki blaži stresovi mogu pozitivno motivirati osobu da uspješno riješi svoje probleme. Dugotrajni stresovi iscrpe organizam i mogu aktivirati razne psihosomske bolesti i zato ih je potrebno na vrijeme prepoznati i koliko je moguće isključiti.

Posljednje predavanje na duhovnim vježbama za pravnike održao je **p. Mijo Nikić** na temu: „**Razlikovanje duhova prema sv. Ignaciju Lojolskom**“. Naglasio je da moramo biti oprezni kad su u pitanju utjecaji raznih duhova na nas, jer, prema sv. Ignaciju Lojolskom, i dobar i zao duh mogu probuditi u duši mir i radost, ali i nemir i tjeskobu.

Duhovne vježbe su završile sv. Misom na kojoj je propovijedao **fra Bonaventura Duda**. Iako u 91. godini života, on se odlično držao i stojeći propovijedao. Tumačeći evanđeoski izvještaj o ozdravljenju slijepca od rođenja, fra Bonaventura Duda je naglasio kako je evanđelist Ivan putem vjere slijepca želio dovesti do njegove isповijesti. Slijepac sve bolje vidi i na koncu vjeruje.

Sve u svemu, pravnici okupljeni na ovim duhovnim vježbama bili su na koncu sretni i zadovoljni sadržajem koji je bio ponuđen i željeli su da i do godine dožive ovako lijepo i korisne trenutke susreta s Bogom koji nas neizmerno voli.

Mijo Nikić

KOD NAŠE MAJKE - MARIJA BISTRICA

U nedjelju, 18. svibnja, održano je već tradicionalno godišnje isusovačko hodočašće u Mariju Bistrigu - ove godine deveto po redu. Nakon provincijskog simpozija dan ranije, na kojem smo se kao subraća okupili kako bismo promišljali i razlučivali o temama aktualnim za naš život (ove godine tema je bila naš identitet - što je to po čemu smo prepoznatljivi?), htjeli smo rezultate toga promišljanja i želje da se u najboljem svjetlu ostvare staviti pod zagovor Nebeske majke, zajedno s prijateljima, suradnicima, učenicima, studentima župljanim i svima s kojima smo povezani - od Beograda na istoku, Zagreba na sjeveru, Rijeke na zapadu i Kaluđerovine na jugu Hrvatske pokrajine Družbe Isusove.

Za predprogram u Mariji Bistrici pobrnnuli su se naši suradnici s Radio Marije. Središnji događaj, svakako, je bila sveta misa u crkvi marijanskog svetišta (zbog promjenjivih vremenskih prilika misu nismo, naime, mogli imati na otvorenom). Euharistiju je predslavio

provincijal HPDI, p. Anto Tustonjić, dok je propovjednik bio p. Vinko Mamić, provincijal Hrvatske karmelske provincije sv. oca Josipa i predsjednik Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica. P. Mamić uputio nam je edificirajuće riječi, povezujući nitи o poslanju Družbe, njenom ukinuću i dvjestogodišnjici ponovne uspostava sa željama pape Franje za Crkvu. U 15h imali smo pobožnost križnoga puta, s p. Tustonjićem kao križonošom, a p. Bilićem i dvojicom skolastika kao predmoliteljima. U molitve čitavog hodočašća uključili smo nakane naše provincije, suradnika, prijatelja i dobročinitelja, a na poseban način i potrebe i teškoće svih stradalih od poplava u zadnjim danima. Zahvalni za dar pripadanja ovoj "najmanjoj Družbi" koja nosi Isusovo ime, utekli smo se zagovoru Blažene Djevice Marije, majke Družbe, kako bi po njezinom zagovoru uvijek bili vjerni svome poslanju služenja Kristu u Crkvi.

Hrvoje Jukic

Dvostruka pobjeda AZBSI „Palma“

Među članovima Akademskog zabora Bazičke Srca Isusova u Zagrebu „Palma“ već je odavno postao uvriježen naziv „najbolji zbor u kozmosu“, kako rado sebe nazivaju. Da nije to toliko daleko od istine svjedoči nam Palmin zadnji trijumf, točnije dvostruka pobjeda na 12. natjecanju pjevačkih zborova.

U organizaciji Centra za kulturu Trešnjevka s ciljem očuvanja i širenja kulture zajedničkog pjevanja okuplja amaterske zborove u Hrvatskoj. Ove godine „Palma“ se s još četiri zabora natjecala u kategoriji A (*a cappella* zborovi od najmanje 17 pjevača, sa zadanim programom). Za skladbu nastalu do 1800. dirigent Alan Kljaić odabrao je *Cantate Domino Giuseppe Ottavija Pitonija* (1657.-1743.), jednog od vodećih skladatelja u Rimu u drugoj polovici XVIII. st. Djelo po slobodnom izboru bio je 3. stavak Oslabi mi, da počiju Dmitrija Bortnjanskog (1751.-1825.) iz 32. zborovog koncerta *Skaži mi Gospodi*, glazbene vrste po kojoj je taj autor najpoznatiji. Kako se ne bi zanemarila hrvatska glazbena baština za djelo našeg skladatelja Palma je odabrala *Cantate Domino Davorina Kempfa* (1947.), jednog od najboljih naših živućih autora. Osim zabora autor je u skladbu unio i solistički glas sopran (za čiju se realizaciju Palmi pridružila Antonia Dunjko) te manje nastupe ostalih glasova, povjerenima iskusnim stalnim članovima zabora (altistici Ti-hani Tenko, tenoru Franju Klinaru i baritonu

Petru Jeliću). Kvaliteta izvedbe i ukupni umjetnički dojam rezultirao je osvajanjem pehara za najbolju interpretaciju djela hrvatskog autora, koji dodjeljuje Hrvatsko društvo skladatelja. Kao četvrtu skladbu, onu suvremenog stranog skladatelja nastalu nakon 1950., Palme je otpjevala Immortal Bach Norvežanina Knuta Nystedta (1915.). Skladba je nadahnuta barokom, preciznije, počerkom Bachova korala, a od zabora traži podjelu na više manjih zborova i pomnu ritamsku usuglašenost sviju.

Gledano u cjelini, program kojim je Palma predstavila svoje umijeće muziciranja bio je raznolik, zahtjevan i dobro koncipiran. Članovi žirija (Marija Ramljak, Zdravko Šljivac i Luka Vukšić) ocjenili su njegovu prezentaciju visokoumetničkim dosegom te su sa 94,6 bodova proglašili Palmu najboljim zborom u kategoriji. Radost i ponos zbog osvojene zlatne plakete i pehara za najbolju interpretaciju djela hrvatskog skladatelja podjednako su iskazivali pjevači, Davorin Kempf, patri Mirko Nikolić i Ivan Matić te, iako spominjan na kraju, najbitnija osoba za taj trijumf – dirigent Alan Kljaić. Uspjeh je tim veći, uzmemli u obzir činjenicu da je on još uvijek student 2. godine Muzičke akademije, a vodstvo Palme preuzeo je u rujnu prošle godine. Ta će dvostruka pobjeda sigurno biti velik poticaj za daljnje projekte, ali i najvažniji zadatak zabora – oplemenjivanje glazbom nedjeljna misna slavlja.

Ivana Jureneć

Naši slavljenici

Osamdeset godina u Družbi P. Pichler Ljudevit

Rodio se 5. srpnja 1915. u Innsbrucku (Austrija), za vrijeme Prvog svjetskog rata. Obitelj mu se 1919. preselila u Bosnu. Završava gimnaziju u Travniku te potom stupa u novicijat Družbe Isusove u Zagrebu 1934. Nakon dvije godine novicijata u Zagrebu poslan je u Italiju na studij filozofije. Od 1942. studira teologiju na Gregorijanu u Rimu. Za svećenika je zareden 1945. U vrijeme boravka u Rimu upisuje se na Papinski institut za sakralnu glazbu, ali je zbog ugrožena zdravlja na savjet liječnika morao prekinuti studij. No, nastavlja studirati sam, osobito gregorijanski koral. Svoju isusovačku formaciju dovršava u Paray le Monialu u Francuskoj, tamo obavlja i treću probaciju (1947. – 1948.). Vrativši se iz Francuske u Rim 1948. p. Ljudevit Pichler smješten je u Papinski kolegij „Russicum“, gdje godine 1956. preuzima dužnost dirigenta zabora koju obnaša sve do 2009. P. Pichler također djeluje i kao svećenik gotovo sedamdeset godina te nekoliko po službenoj dužnosti kao odgojitelj.

Sedamdeset godina u Družbi

P. Fuček Ivan

Rođen je 1. srpnja 1926. godine u Durdevcu. U Družbu Isusovu stupa uoči blagdana Sv. Ignacija, 30. srpnja 1944. jedanaest godina kasnije, 30. srpnja 1955., zareden je za svećenika. Jedan je od najuglednijih hrvatskih teologa-moralista i iznimno plodan pisac. Predavao je niz godina na Filozofsko-teološkom institutu Družbe Isusove, kao i na Katoličkome bogoslovnom fakultetu u Zagrebu. Od 1980. godine do umirovljenja predavao je moralnu teologiju na čuvenom Papinskom sveučilištu Gregoriana u Rimu, postavši, nakon Ruđera Boškovića, prviim Hrvatom redovnim profesorom na tom učilištu. 2011. godine vraća se u Hrvatsku, u Opatiju gdje obnaša dužnost duhovnika neokatolickih bogoslova u Puli.

P. Kos Stanislav

Roden je u Buševcu 7. studenog 1927. Dan uoči Sv. Ignacija, 1944., ulazi u novicijat Družbe Isuso-

ve u Zagrebu. Od 1947. do 1950. studira filozofiju na Jordanovcu, a prije studija teologije obavlja magisterij kao prefekt sjemeništara u Đečačkom sjemeništu na Šalati. Studij teologije započinje na Filozofsko-teološkom institutu Družbe Isusove u Zagrebu. 1954. biva pozvan u vojsku te je odslužuje u Donjem Milanovcu na Dunavu. Nakon 14 mjeseci vojske bio je uhvaćen i odveden pred vojni sud te osuđen na šest godina zarvora zbog „neprijateljske djelatnosti protiv naroda i države“. Nakon tih šest godina враћa se u Zagreb i nastavlja studij teologije. 1962. zareden je za svećenika u bazilici Srca Isusova u Zagrebu. Na Kaptolu u Zagrebu nastavlja studij te postiže stupanj magistra, a od 1966. do 1971. u Rimu spremna doktorsku disertaciju iz kanonskog prava. Vraća se natrag u provinciju i do 2002. predaje na Filozofsko-teološkom institutu na Jordanovcu.

Šezdeset godina u Družbi br. Domazet Ivan

Rođen je na Zelovu pokraj Sinja 14. studenog 1936. U novicijat ulazi 24. ožujka 1954. Nakon novicijata odlazi u vojsku u Doboju do 1958. Do 1963. bio je u Splitu gdje je radio kao sakristan, vratar i vrtlar. Sljedeća njegova dispozicija bio je Beograd, gdje je radio kao užpnom uredu, na porti. Od 1966. do 1987. portir je u rezidenciju Družbe Isusove u Palmotićevu, nakon čega odlazi ponovno u Beograd na dvije godine. Potom se vraća u Palmotićevu, gdje je sve do sada sakristan u bazilici Srca Isusova.

br. Šagi Stanko

Rođen je u Brodarevcu 18. rujna 1930. Aspiraturu obavlja u Palmotićevu, a 24. ožujka 1954. ulazi u novicijat na Fratrovcu u Zagrebu. 1956. polaže prve zavjete te ostaje na Fratrovcu, radi na kućnom gospodarstvu i pomaže oko obnove kuće. Godine 1959. odlazi u Palmotićevu i na župu Bukeyev kod Save-Zagreb. Od 1962. do 1964. bio je na Šalati te obavlja poslove na ekonomatu. Ponovno odlazi u Palmotićevu na probaciju, a kratko vrijeme radi u „Glasniku SIM“. Na Veliku Gospu 1965. polaže zadnje zavjete u nakon čega odlazi u Opatiju gdje

vrši službu sakristana. Godine 1984. dolazi na Jordanovac i tu obavlja službu nabavljaka.

P. Ipša Božidar

Roden je u Donjem Makosiću 23. studenog 1930. Završava gimnaziju na Šalati u Zagrebu te nakon toga upisuje teologiju na KBF-u u Zagrebu. 1952. odlazi u vojsku u Beograd i tamo ostaje gotovo dvije godine. Po povratku iz vojske odlučuje stupiti u Družbu Isusovu, a 23. svibnja 1954. ulazi u novicijat na Fratrovcu. Potom odlazi na Jordanovac na studij filozofije. Magisterij obavlja godinu dana kao prefekt sjemeništaraca na Šalati. Zatim još jednom započinje studij teologije u Palmotićevu, a 29. srpnja 1962. zaređen je za svećenika u bazilici Srca Isusova u Zagrebu. Nakon probacije postavljen je za duhovnika na Fratrovcu, a kasnije i za magistra novaka u Palmotićevu ulici. Zatim odlazi u Sarajevo gdje studentima i srednjoškolcima održava kateheze i daje duhovne vježbe. Nakon Sarajeva obavlja službu kapelana na Jordanovcu tijekom sedam godina, a godinu dana u Prečkom. U Osijeku je djelovao tijekom šesnaest godina kao pučki misionar, zajedno s patrim Majićem, Gusićem, Müllerom, pohađao je bolesnike i bavio se ostalim pastoralnim radom. Također s radom započinje i Marijinu legiju, čije članove vodi tri godine do dolaska u Zagreb 1991., gdje i dalje nastavlja s radom Marijine legije u Palmotićevu. Uz to, puno ispovjeda te pohađa bolesnike.

Pedeset godina svećeništva P. Horvat Vladimir

Roden je 21. ožujka 1935. u Donoj Dubravi u Međimurju. U isusovački red stupio je 1952. Nakon završetka Filozofsko-teološkog studija na institutu Družbe Isusove u Zagrebu zaređen je za svećenika 1964. Na Filozofskom fakultetu u Zagrebu magistrirao je 1975. iz hrvatske književnosti radom o A. G. Matošu te doktorirao 1997. o jezikoslovju Bartola Kašića. Od 1969. bio je profesor u novootvorenom sjemeništu na Fratrovcu i kateheta studenata u Palmotićevu. 1975. postaje direktor Hrvatske katoličke misije u Parizu. Od 1981. član je Ekipi za istraživanje hrvatske kulture u Centru za istraživanje poredbene književnosti na Sorboni. Nakon desetogodišnjeg plodnog pastoralnog i kulturnog rada

u Parizu ostao je bez putovnice pa je od 1986. do 1991. godine djelovao u Beogradu kao superior i župnik, dekan i voditelj tribine religijske kulture u dvorani Bartol Kašić koju je otvorio. Na Filozofском fakultetu Družbe Isusove vodio je kolegij Religijske teme u svjetskoj i hrvatskoj književnosti.

Pedeset godina u Družbi

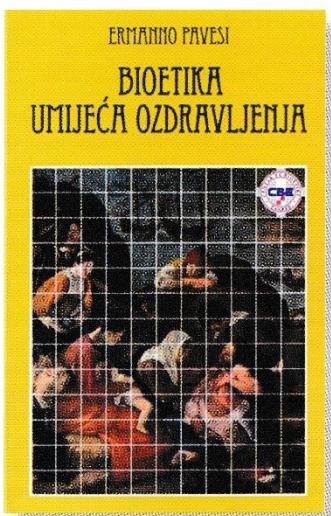
br. Mato Vlahović

Roden 1. 4. 1946. u franjevačkoj župi Plehan kod Dervente u bosanskoj Posavini. U Osijeku je upoznao isusovce te poželio postati časni brat. U novicijat ulazi u Zagrebu 22. 8. 1964. Do 1974. radi na Jordanovcu, onda pet godina u Plamotićevu te od 1979. do 1988. na oroku Gospe od Milosti u Boki Kotorskoj te do sada na Fratrovcu. Dok je boravio u Kotoru bio je zatvoren po lažnom svjedočenju zbog „širenja vjerske i nacionalne mržnje“ na dva mjeseca. Dvadeset i pet godina radio je kao kuhar, a trenutačno obavlja službu vinogradata i podrumara.

P. Ignaciće Belak

Roden 19. travnja 1947. u Resniku na jugoistoku zelene Požeške doline, od davnine nazivane „Vallis aurea.“ Prva religiozna iskustva stječe u obitelji i župnoj crkvi sv. Jurja u Buku (tada Zagrebačka nadbiskupija, a danas Požeška). Nakon završene osnovne škole u Pleternici i drugog razreda srednje škole na Šalati (Zagreb) stupa u novicijat na Fratrovcu (Zagreb). Nakon filozofskog i teološkog studija u Zagrebu na Jordanovcu, obavlja svećeništu službu, uglavnom kao župni vikar i kateheta u Višnjevcu, Osijeku, Podvinju, Bazilici Srca Isusova u Zagrebu, te cijelo vrijeme rata (1987. – 2003.) u župi sv. Petra u Beogradu. Zbog studentskog hodočašća u Rim (1983.) policija mu oduzima putovnicu na četiri godine i četiri mjeseca. Od 1984. – 1987. radi u uredništvu „Glasnika Srca Isusova i Marijina“ i ujedno sudjeluje u nastanku i uređivanju prvih brojeva „Ignacićeve puta.“ Za boravak u Beogradu radi i u uredništvu „Blagovijesti.“ Od 2003. oper je na službi u uredništvu „Glasnika SIM“ i u bazilici Presv. Srca Isusova, a od 2010. i župni vikar planinarsko-turističke župe Majke Božje Kraljice Hrvata na Sljemenu.

Naša izdanja

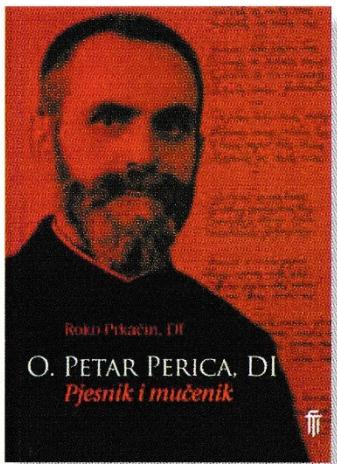
Ermano Pavesi: Bioetika umijeća ozdravljenja

Medicina i zdravstvena skrb posljednjih su stoljeća znatno napredovali i postigli iznenađujuće rezultate u prevenciji i liječenju mnogih bolesti. Međutim, postoje znakovi krize, od pojavljivanja novih patologija, koja kao da osuđuju postignute uspjehe, do problema troškova, a svakako da postoje i znatni etički problemi. Pogled na medicinu i zdravstvenu skrb našeg društva otkriva svoje podrijetlo vezano za katolički Zapad, ali očituje i suprotnosti koje su nastale zbog uznapredovanoga procesa sekularizacije. Stoga ovo djelo, Bioetika umijeća ozdravljenja, daje jedan kršćanski odgovor na stalnom izazovu, opisujući Kristovo spasiteljsko poslanje u brizi za čovjeka na razini njegova tjelesno-duhovnog zdravlja.

Roko Prkačin: O. Petar Perica, DI – Pjesnik i mučenik

Ovo djelo svjedočanstvo je o jednom hrambrom i predanom životu isusovca Petra Perice, svećenika i mučenika. Ono je napisano na temelju njegove bogate ostavštine, objavljenih spisa o njemu te mnogih svjedočanstava njegovih suvremenika. Knjiga prati njegov život od rođenja, 27. lipnja 1881., preko njegovog predanog rada kao svećenika, apostola mladih, autora naši najpoznatijih crkvenih pjesama *Do nebesa nek se ori i Zdravo djevo*, sve do mučeničke smrti 26. listopada 1944. na otočiću Daksi od strane partizana.

Bojan Bijelić

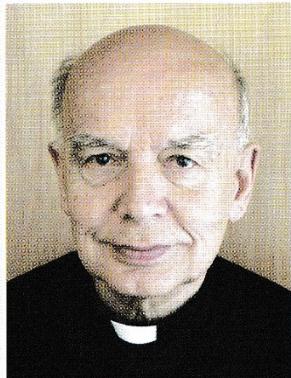

Naši pokojnici

P. Vladimir Vasilj

Pater Vladimir Vasilj rodio se 2. svibnja 1929. godine u Mostaru, kao četvrto od šestero djece u oca Petra Vasilja – Kovača iz Međugorja i majke Anice rodene Raspudić – Ilić iz Tepića. Nedugo nakon vjenčanja i rođenja njihova prvog sina Slavka, roditelji patra Vasilja preselili su se u Mostar, gdje su se rodila ostala djeca. U obitelji su živjeli skromno, ali skladno i bogobojazno. Nakon što je završio četiri razreda osnovne škole kod sestara Milosrdnica, p. Vlado je 1940. godine upisao i gimnaziju. Uto je počeo i II. svjetski rat koji će donijeti patnje i trpljenje u njegov život. Budući da su njegova dva starija brata bili pripadnici hrvatske vojske u NDH, najstariji Slavko je bio ustasha časnik, i sam je kasnije trpio progone, sumnjičenja i zatvore, sve bez optužnice i sudске presude. Slavko je ubijen na križnom putu negdje u Sloveniji, a drugi brat Jure, koga su zvali Đuka, također je strijeljan 1945. godine.

Kao šesnaestogodišnjak pater Vasilj je i sam prošao Križni put, pješice s ocem od Karlovca do Dravograda pa u Maribor, a zatim vlakom u Zagreb u logor pa pješice u Bjelovar, gdje su mlade osobe oslobođili i poslali kućama. Kad se vratio u Mostar, nastavio je redovito ići u crkvu, dva puta je bio uhićen i privoden bez prave optužnice i bez krivnje. Drugi put je uhićen 1949. – mjesec dana pred maturu. U zatvoru su ga teško psihički i fizički zlostavljavali. Osuđen je na dvije godine i tri mjeseca što robije, što

društveno korisnog rada. Kaznu je odslužio u Mostaru, Travniku, Kupresu i Sarajevu, na Čengić Vili, gdje je obolio od vodene upale pluća i proveo šest mjeseci u bolnici.

Po završetku kazne poželio je završiti gimnaziju. Tražili su od njega uvjerenje da nije kažnjavan – što je lako dobio, budući da u administrativnim dokumentima nigdje nije bilo ni

osude ni presude. Na društveno koristan rad upućen je zbog „širenja alarmantne vijesti“. Nije pisalo ni kad ni gdje ni kome ni na koji način. Usprkos svim tim nedacama i nepravdama, nikada se nije čula srdita riječ prijekora ili osude iz njegovih ustava.

Nakon položene mature upisao je u Zagrebu elektrotehnički fakultet. Na poticaj nekih kolega počeo redovito odlaziti na nedjeljnu svetu misu u Palmotićevu, u Baziliku Srca Isusova. Ukrzo je odlučio stupiti u Družbu Isusovu te je u novicijat primljen 3. listopada 1955. Redovite studije filozofije i teologije obavio je u Zagrebu na Filozofsko-teološkom institutu Družbe Isusove te je za svećenika zaređen 30. srpnja 1964. godine.

Odmah nakon ređenja poglavari su ga poslali da dovrši studij elektrotehnike, kako bi mogao predavati fiziku i matematiku u gimnaziji sjemeništa. Od 1965. do 1971. bio je pomoćnik magistra novaka i profesor matematike i fizike u Zagrebu. Nakon obavljenje „treće probacije“ u Opatiji, posljednje redovničke zavjete

položio je na Veliku Gospu 1973. godine. Do 1978. nalazio se u Sarajevu u Vrhbosanskoj bogosloviji, gdje je obavljao službu duhovnika bogoslova i profesora duhovnog bogoslovija. Do 1982. bio je u Dubrovniku, gdje je bio rektor sjemeništa i profesor matematike i fizike. Od 1982. na godinu dana zamjenjivao je pomoćnika magistra novaka u Splitu, a od 1983. je išao u Rim na „annum sabaticum“ gdje je studirao duhovnost. Ponovo je u Dubrovniku jednu godinu, ovaj put kao duhovnik sjemeništaraca. Od 1985. na dvije godine je kapelan u župi na Grbavici u Sarajevu, a od 1987. do 2001. bio župnik u Baru u Crnoj Gori. Od 2001. do 2008. ponovo je kapelan na župi na Grbavici u Sarajevu, a u srpnju 2008. je premešten u Split, u isusovački novicijat gdje je pomagao u dušo-

brižništvu, isповijedanju i davanju duhovnih vježbi. Od 2013. boravi u isusovačkoj zajednici na Fratrovcu. Zanimljivo da je to bilo baš na prvi petak u mjesecu, na dan osobito drag patru Vasilju zbog pobožnosti u čast Presvetom srcu Isusovu.

Bio je drag i samozatajan čovjek i svećenik. Bio je spreman neumorno razgovarati i slušati svakoga tko mu je pristupao i zatražio savjet ili isповijed. Lako je bilo u patru Vasilju prepozнатi svećenika koji radosno živi svoj poziv. Iskrenog redovnika, isusovca, koji svoje zavjete živi radikalno, bez kompromisa, ali vedro i sretno.

P. Vasilij je umro 7. ožujka u redovničkoj zajednici u Zagrebu na Fratrovcu, u 85. godini života, 59.-oj redovništva i nekoliko mjeseci prije svoje Zlatne mise.

P. Ante Vukoja

Pater Ante Vukoja rođao se 5. siječnja 1943. godine u mjestu Doline kod Prnjavora u Bosni i Hercegovini, a kršten je odmah sutradan 6. siječnja u župi sv. Ante u Prnjavoru. Ante je bio četvrti i najmlađe dijete u oca Karla Vukoje i majke Marije rođene Antunović. Imao je još dva brata i jednu sestru od kojih su još živi brat Mijo i sestra Emilija, odnosno časnica sestra Ancila, klanjateljica Krvi Kristove.

Pater Vukoja je nedugo nakon svog rođenja ostao bez majke. I premda je se nije mogao sjećati, uspomena na tu junačku ženu duboko se usjekla u njegovo srce. Radi se o pravoj mučenici iz ljubavi, budući da su je partizani strijeljali jer je pomagala jednom ranjenom vojniku. Nedugo nakon tog tragičnog doga-

đaja cijela se obitelj preseila u Slavonski brod gdje je Ante završio osnovnu školu i nakon tога pošao u Zagreb u Djecačko sjemenište na Šalati. Godine 1961. stupio je u isusovački novicijat, koji je tada bio na Fratrovcu u Zagrebu. Prve zavjete položio je na blagdan sv. Ignacija, 31. 7. 1963. Nakon odslužene vojne obveze u Tetovu i

Kičevu vratio se u Zagreb gdje je na Jordanovaču nastavio svoj studij filozofije i teologije. Kardinal Franjo Kuharić, zaredio ga je za svećenika 25. lipnja 1972. godine. Poglavar su ga odmah poslali na daljnje studije u Napulj, gdje je postigao stupanj magistra teologije. Po povratku sa studija imenovan je kapelanom u mladoj župi Višnjevac kod Osijeka, i ostao tamo od 1974. do 1976. kad je preuzeo službu

župnika u Rijeci na Zametu. Tu je ostao deset godina, do 1986. poslijе čega je imenovan župnikom na Visokoj u Splitu. Četiri godine je ostao na toj župi, a onda se vratio u Zagreb gdje je 1990. bio imenovan ekonomom Dječackog sjemeništa na Šalati. Tu je ostao sve do 1996. kad preuzima službu ekonoma i katehetu mladih pri isusovačkoj rezidenciji i Bazilici Srca Isusova u Palmotićevoj ulici u Zagrebu. Dok je još bio na Šalati odlazio je kao svećenik dragovoljac u Jastrebarsko gdje je bio na raspolažanju tamošnjim vojnicima i polaznicima dočasničke škole Hrvatske vojske. Tako je 2001. bio imenovan kapelanom vojne kapeljanice sv. Sebastijana – DCŠ „Dr. Ante Starčević“ u Jastrebarskom. A od rujna 2006. pa do svoje mirovine 2011. bio je kapelan vojne kapeljanice „Gospo Snježne“ u Sjedištu Ministarstva obrane i u Zapovjedništvu Glavnog Stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske u Zagrebu. Nakon umirovljenja preselio se u isusovačku rezidenciju i Dom za stare i nemoćne na Fratrovcu.

Po naravi je bio vedar i spremam na šalu i prijateljsko druženje s ljudima. Htio je i znao strpljivo slušati druge, suosjećati s njima u njihovim mukama i, kad je bilo prikladno i po-

trebno, dati pravi savjet i uputiti riječi ohrabrenja i utjehe.

Na župama je bio omiljen i cijenjen pastoralni radnik, zauzet za potrebe svojih župljana. Imao je oka i srca, ne samo za duhovne potrebe, nego i za materijalno stanje svojih vjernika. Znao je s lakoćom pridobiti mlade da se i oni uključe u obilaske bolesnih i starih u župi. U vojski je bio prepoznat kao častan i zauzet svećenik, uvijek na raspolažanju, pouzdani i predan svom poslanju. Volio je rad s vojnicima i s radošću što je odlazio svako jutro na posao. Uveo je, između ostalog, i duhovne vježbe i braćene susrete za pripadnike Oružanih snaga RH. Služio je drugima iz ljubavi. U vojarni u Jastrebarskom izgradio je prekrasnu kapelicu za vojниke i časnike HV. Uz velike poteskoće koje mu je stvarala šećerna bolest, imao je velikih problema sa srcem, oslabljenim vidom, plućima i jako teškim disanjem. Sve je to hrabro pa i s humorom podnosio. Pater Ante Vukoj, svećenik i redovnik iz Družbe Isusove, nakon duge i teške borbe s bolešću, u bolnici „Rebro“ u Zagrebu, 19. ožujka 2014. godine preminuo je u Gospodinu u 71. godini života, 53. godini redovništva i 42. godini svećeništva.

Pater Sztrilich rodio se 26. lipnja 1927. go-

P. Ivan Pál Sztrilich

dine u Somboru u obitelji Šandora (Aleksandra) Sztrilicha i majke Roze rođ. Fertner. Imao je još jednu mladu sestru Gabrielu – Tereziju koja preminula 1986. godine. Prva četiri razreda osnovne škole, od 1934. do 1938. pohađao je u Somboru u osnovnoj školi na srpskom jeziku, a nakon toga upisuje srpsku Realnu gimnaziju gdje završava prva tri razreda. U to vrijeme izbjegli II. sv. rat i školovanje nastavlja u Klasičnoj gimnaziji na mađarskom jeziku sve do 1944. godine. Nakon što su partizani i sovjetska armija „oslobodili“ taj dio Vojvodine koncem listopada,

već u prosincu nova je vlast uhitila sve koje je smatrala narodnim neprijateljima. Tako je i otac Šandor, inače trgovac, završio u zatvoru. Nedugo nakon toga majka je dobila obavijest od vojnog suda III. vojne komande da je Aleksandar Sztrilich strijeljan. Budući da je bio proglašen i ratnim zločincom, sva njihova imovina bila je zaplijenjena. Kad im je kuća bila stavljena na javnu dražbu, sestra ju je ipak uspjela otkupiti. Pater Sztrilich je mobiliziran u tzv. „Mađarski radni bataljun“ gdje je ostao sve do prosinca 1945. kada je i demobiliziran. Završivši 7. i 8. razred

Gimnazije, polaže maturu i upisuje Građevinski fakultet u Beogradu. Nakon jednog semestra, u proljeće 1948. odlazi u Zagreb gdje upisuje Elektrotehnički odjel Tehničkog fakulteta. 1953. godine diplomira kao inženjer elektrotehničke. Ubrzo se zaposljava na Institutu „Ruder Bošković“ u Zagrebu. U to je vrijeme, već od 1951., redovito ministriра kod jutarnje svete mise u Bazilici Srca Isusova u Palmotićevoj ulici. U jesen 1954. zamolio je tadašnjeg provincijala p. Kukulu da ga primi u isusovački novicijat, koji se tada nalazio na Fratrovcu. Prve zavjete položio je 1956. Završi studij filozofije i teologije na Jordanovcu, tadašnji nadbiskup-koadjutor dr. Franjo Šeper zaredio ga je za svećenika u Bazilici Srca Isusova, 29. srpnja 1962. godine.

Nakon isusovačke formacije jedno kreće vrijeđe bio je odgojitelj i profesor u sjemeništu u Dubrovniku. Ubrzo je bio poslan u Rim na PU Gregorijanu na daljnje usavršavanje te je 1970. magistrirao, a 1973. i doktorirao na tamošnjem filozofskom fakultetu. Od tada preuzima službu profesora na Jordanovcu gdje predaje razne predmete iz filozofije i povijesti filozofije. Kroz osam školskih godina redovito odlazi u Sarajevo gdje na Vrhbosanskoj višoj teološkoj školi predaje nekoliko filozofskih predmeta svaki drugi semestar. U to vrijeme je i dvije školske godine odlazio u München gdje je također držao predavanja na tamošnjem Filozofskom fakultetu Družbe Isusove. Od 1978. do 1983. bio je ravnatelj filozofskog studija na Filozofsko-teološkom Institutu u Zagrebu. Od 1987. do 1989. bio je kapelan na isusovačkoj župi Višnjevcu, kod Osijeka, odakle

je mogao lakše odlaziti u Sombor, ali i dalje je redovito dolazio na predavanja u Zagreb. Službu profesora obavljao je do svoga umirovljenja 1996. godine. Bio je član Hrvatskog filozofskog društva i član predsjedništva Društva mađarskih znanstvenika i umjetnika u Hrvatskoj. Redovito je svake nedjelje služio svetu misu na mađarskom jeziku. Od kolovoza 2010., kad mu se

zdravstveno stanje ozbiljno pogoršalo, boravio je u isusovačkoj zajednici na Fratrovcu, u našem domu za stare i bolesne.

I u svojoj nemoći i bolesti, pater Sztrilich je ostao isti onakav kakav je bio cijelog života: čovjek reda i discipline, poslušan i strpljiv. Pred konac svog života, bio je uzor strpljivog bolesnika. Način na koji se on pripravio za smrt ostaje nam za poticaj i primjer.

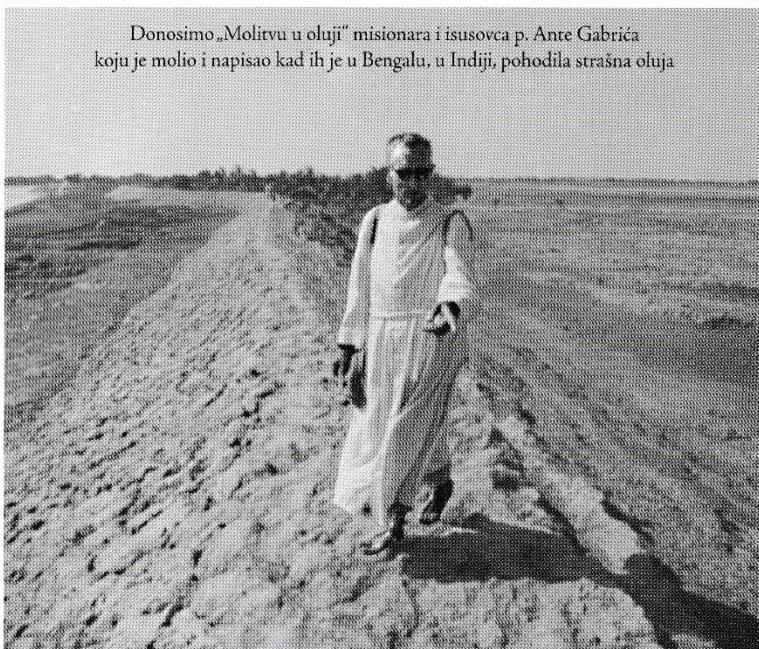
Imao je poseban smisao za humor, rado je pričao šale i zgodne doskočice. Svoje redovništvo i svećeništvo živio je iskreno i nepatvorenno. Bio je jedan od onih isusovaca po kojemu ste mogli namještati satove. Bio je vrlo povezan sa zajednicom Madara u Hrvatskoj i ostao im na raspaganju dokle god su mu sile dopuštale, a oni su mu bili portori u njegovoj bolesti te su često, gotovo svakodnevno, dolazili i posjećivali ga.

P. Ivan Pál Sztrilich 20. svibnja, kasno u noći, preminuo je u svojoj isusovačkoj zajednici u Zagrebu na Fratrovcu, okrijepljen svetim otajstvima i nakon duge i teške bolesti. Pater Sztrilich je točno prije šedeset godina započeo svoj redovnički život upravo na Fratrovcu i sada ga na istom mjestu završio i započeo novi u Očinskoj kući.

Pater je umro u 87. godini života, 60. redovništva i 52. svećeništva.

Branko Čagelj

Donosimo „Molitvu u oluji“ misionara i isusovca p. Ante Gabrića koju je molio i napisao kad ih je u Bengalu, u Indiji, pohodila strašna oluja

Molitva u oluji

Pohodio si nas, o vječni Bože, svojom kušnjom: ovom strašnom olujom, ovim valovima Bengalskog mora. Usred zimske noći, dok smo spavali. Kolibe su se tresle od orkanskog vjetra, zemljani zidovi popustiše, sve se ruši. Na sve smo strane bježali da bismo spasili svoje živote i živote svoje djece.

Zazivamo Tebe sada. Bili smo Te zaboravili. Živjeli smo previše za sebe, za ovaj svijet, daleko od Tebe.

I, evo, Ti si nas pohodio. Odnio si nam ono na što smo se toliko oslanjali. Ostadosmo sami. Ljudski govoreći: siromašni da se Tobom obogatimo, da se Tebi približimo, da na Tebe mislimo,

da mislimo na druge, na braću i sestre.

I eto, u ovoj nevolji obogatismo se ovom ljubavlju: ljubavlju prema Tebi, ljubavlju prema bratu čovjeku. Misleći na njihovu bijedu, zaboravimo na svoju.

Hvala Ti, o vječni Bože, na ovoj kušnji! Hvala Ti na ovome daru, na ovom pohodu! Ostani s nama da bismo mi mogli ostati s Tobom, da bismo mi mogli ostati jedni s drugima – ljubeći se, pomažući i služeći jedni druge.

Ova oluja, ovi morski valovi, ova opustošenost oko nas Tvoje je pohod, Tvoj je dar. Obogatimo se i za ovaj život – i za vječni život.

U Maria Pollyu 1982.
P. Ante Gabrić, DI

DNEVNO PRIKAZANJE

BOŽE, NAŠ OČE,
PRIKAZUJEM TI SAV SVOJ DAN.
PRIKAZUJEM TI SVOJE MOLITVE,
MISLI, RIJEČI, DJELA I TRPLJENJA
U JEDINSTVU S TVOJIM SINOM ISUSOM
KRISTOM KOJI SE TEBI U EUHARISTIJI
TRAJNO PRIKAZUJE ZA SPASENJE SVIJETA.

NEKA DUH SVETI
KOJI JE VODIO ISUSA,
BУДЕ DANAS I MOЈ VODA
I MOЈA SNAGA
DA MOGU SVJEDOČИTи TVOJU LJUBAV.

A S MARIJOM, GOSPODINOVOM
MAJKOM I MAJKOM CRKVE,
MOLIM TE OSOBITO ZA NAKANE.
ŠTO IH SVETI OTAC ZA OVAJ MJESEC
PREPORUČUJE MOLITVAMA SVIH
VJERNIKA.